

Raportul special

Asigurarea respectării dreptului UE

Comisia a îmbunătățit gestionarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, însă închiderea acestora încă durează prea mult

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Cuprins

	Puncte
Sinteză	I-X
Introducere	01-17
Proceduri pentru depistarea potențialei nerespectări a dreptului UE	05-11
Tratarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și monitorizarea și raportarea de către Comisie	12-17
Sfera și abordarea auditului	18-21
Observații	22-75
Comisia a îmbunătățit gestionarea pentru a depista potențialele încălcări, însă respectarea termenelor este în continuare problematică	22-47
O stabilire mai judicioasă a priorităților începând din 2017 a contribuit la scăderea duratei controalelor privind transpunerea și conformitatea, dar jumătate dintre acestea încă durează mai mult decât termenele de referință	23-28
În ciuda eforturilor Comisiei, evaluarea plângerilor durează mai mult de un an, iar reclamanții nu sunt întotdeauna informați cu privire la progresele înregistrate	29-40
Procedurile EU Pilot au devenit mai bine direcționate, însă criteriile pentru prelungirea cazurilor nu sunt definite	41-47
Majoritatea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor sunt soluționate înainte de a fi propuse sancțiuni, dar durează prea mult	48-64
Procentele cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor care durează mai mult decât termenele de referință sunt în creștere	48-58
În unele cazuri, statele membre nu au rectificat încălcările dreptului UE, deși au fost sancționate timp de mai mulți ani	59-64

Comisia monitorizează și raportează în mod regulat cu privire la asigurarea respectării dreptului UE, însă respectarea termenelor de referință nu este acoperită de raportare 65-75

Comisia efectuează analize periodice ale acțiunilor sale de asigurare a respectării legislației, însă recomandările sale nu se axează pe îmbunătățirea respectării termenelor de referință 66-67

Themis a îmbunătățit gestionarea cazurilor, dar nu dispune de unele funcționalități 68-69

Comisia publică informații pertinente, dar incomplete, despre asigurarea respectării dreptului UE 70-75

Concluzii și recomandări 76-83

Anexe

Anexa I – Guvernanța în punerea în aplicare și asigurarea respectării dreptului UE

Anexa II – Termenele de referință ale Comisiei pentru monitorizare

Anexa III – Prezentarea sumară a metodologiei privind datele

Anexa IV – Studii de caz (plângeri)

Anexa V – Prezentarea generală a 31 de studii de caz privind cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor

Anexa VI – Sancțiuni financiare

Acronime

Glosar

Răspunsurile Comisiei

Calendar

Echipa de audit

Sinteză

I Comisia, în calitate de „gardian al tratatelor”, are responsabilitatea de a supraveghea aplicarea dreptului UE de către statele membre și de a lua măsurile adecvate pentru a asigura respectarea acestuia. Regulamentele UE se aplică automat; pentru directive este necesară „transpunerea” completă (integritatea) în dreptul intern. Totuși, în ambele cazuri, statele membre sunt responsabile pentru punerea în aplicare. Comisia are puterea discreționară de a iniția proceduri formale de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, dacă sunt detectate încălcări. În [comunicarea sa din 2017 intitulată „Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune”](#), Comisia și-a actualizat strategiile de asigurare a respectării legislației și termenele de referință pentru monitorizare, pentru a se axa pe încălcările grave. Din decembrie 2020, Comisia a lansat și „Themis”, un nou sistem de gestionare a cazurilor pentru procedurile de asigurare a respectării dreptului UE.

II Auditul Curții de Conturi Europene a avut obiectivul de a evalua dacă gestionarea de către Comisie a asigurat detectarea și tratarea în timp util, precum și monitorizarea și raportarea adecvată a procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor lansate împotriva statelor membre. Curtea a examinat dacă procesele Comisiei de promovare a punerii în aplicare eficiente permiteau monitorizarea progreselor și aveau un efect de descurajare a neconformării, scopul final fiind de a îmbunătăți cadrul Comisiei pentru asigurarea respectării dreptului UE.

III Curtea concluzionează că, deși Comisia a îmbunătățit gestionarea pentru a detecta și a corecta încălcările dreptului UE, închiderea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor încă durează prea mult. Comisia monitorizează și raportează în mod regulat cu privire la asigurarea respectării dreptului UE, însă respectarea termenelor de referință nici nu s-a ameliorat, nici nu este acoperită de raportare.

IV Curtea a constatat că intervalul de timp necesar Comisiei pentru a finaliza controalele privind transpunerea și conformitatea a scăzut din 2017. Totuși, jumătate din aceste controale tot au durat mai mult decât termenele de referință. Externalizarea controalelor a condus la perioade de finalizare și mai lungi, evidențiind nevoia unei planificări adecvate.

V Comisia înregistrează plângeri din partea publicului cu privire la potențiale încălcări ale dreptului UE. Aceasta a stabilit un termen de referință de 1 an de la înregistrarea plângerii până la transmiterea unei scrisori de punere în întârziere sau până la închidere, dar acest termen de referință nu a fost respectat în 38 % din cazuri în perioada 2012-2023, iar duratele de tratare a cazurilor au crescut din 2021. Comisia a stabilit criterii pentru prioritizarea plângerilor, dar unele dintre aceste criterii pot fi interpretate diferit de către diversele servicii. Comisia primește petiții și de la Parlamentul European. În cazul în care, după evaluarea preliminară, acestora li se dă curs, ele devin cazuri deschise din proprie inițiativă de către Comisie. Cu toate acestea, deoarece în prezent nu există nicio legătură între baza de date internă cu petiții a Comisiei și sistemul de gestionare a cazurilor „Themis”, Comisia nu dispune de statistici privind numărul de petiții cărora li s-a dat curs.

VI Comunicarea din 2017 a Comisiei a propus creșterea eficienței în gestionarea cazurilor de neîndeplinire a obligațiilor prin limitarea utilizării dialogului informal „EU Pilot” între Comisie și statele membre înainte de lansarea procedurilor formale de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. În perioada 2012-2023, 74 % din cazurile de dialog informal închise au condus la respectarea dreptului UE de către statele membre fără o procedură formală de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, însă perioadele medii de tratare au rămas îndelungate (2023: 28,4 luni).

VII Curtea a constatat că, pentru o pondere tot mai mare de cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, perioada necesară pentru soluționarea acestora depășește termenele de referință. În 2023, 72 % din cazurile în care statele membre nu au notificat măsurile de transpunere sau au notificat transpunerea parțială pentru o directivă au durat mai mult decât termenul de referință de 1 an. În medie, termenul de referință de 3 ani pentru cazurile de aplicare necorespunzătoare și de neconformitate a fost respectat în perioada 2012-2022, dar nu și în 2023.

VIII Majoritatea cazurilor sunt soluționate înainte de propunerea de către Comisie a unor sancțiuni financiare. Curtea a constatat însă că unele state membre plătesc mai mulți ani la rând fără să rectifice încălcările dreptului UE.

IX Comisia își revizuieste acțiunile de asigurare a respectării legislației în cadrul unor rapoarte periodice privind coerența, dar acestea nu au inclus recomandări specifice și executabile pentru îmbunătățirea respectării termenelor de referință. Themis a raționalizat gestionarea cazurilor, dar în continuare nu dispune de câteva funcționalități relevante, ceea ce împiedică monitorizarea eficace. Comisia publică informații pertinente, dar incomplete, despre asigurarea respectării dreptului UE, care sunt exacte în ansamblu, însă datele privind respectarea termenelor de referință nu sunt complete.

X Curtea recomandă Comisiei:

- să îmbunătățească planificarea și documentarea controalelor privind transpunerea și conformitatea;
- să amelioreze tratarea plângerilor, a petițiilor și a dialogurilor informale;
- să consolideze gestionarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și să actualizeze, după caz, metodologia pentru propunerea de sancțiuni; și
- să îmbunătățească monitorizarea și raportarea privind activitățile de asigurare a respectării legislației.

Introducere

01 Principala competență conferită Uniunii Europene prin tratatele sale fondatoare este aceea de a adopta legi care se aplică statelor membre¹. O asigurare eficace de către Comisie a respectării legislației garantează că cetățenii și întreprinderile din UE se bucură cât mai curând posibil de beneficiile normelor stabilite de comun acord și se pot baza pe respectarea drepturilor lor fundamentale oriunde locuiesc sau lucrează în UE².

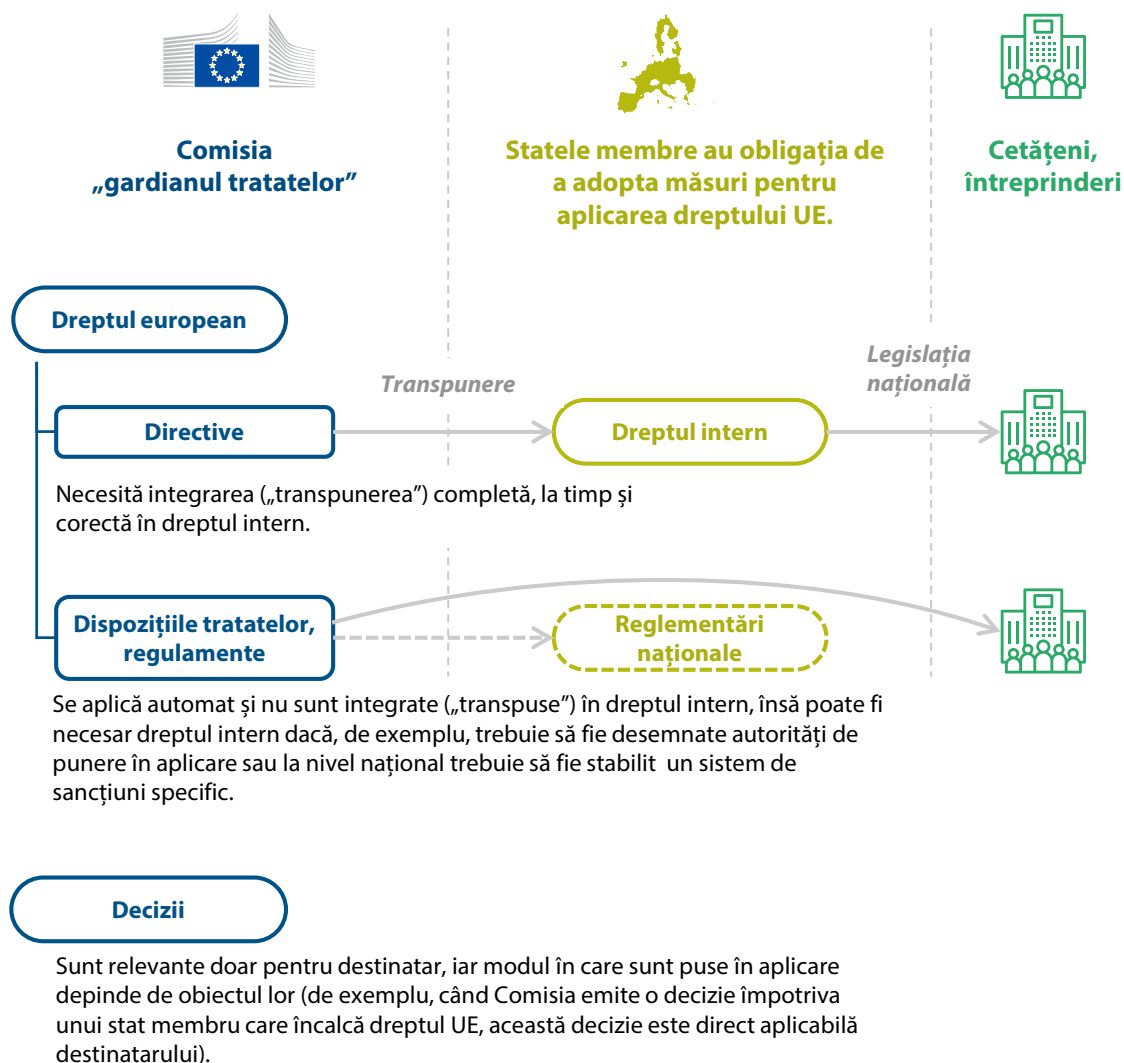
02 Statele membre au obligația de a adopta toate măsurile juridice naționale necesare pentru aplicarea dreptului UE. Comisia, în calitate de „gardian al tratatelor”³, are responsabilitatea de a supraveghea aplicarea dreptului UE de către statele membre și de a lua măsurile adecvate pentru a asigura respectarea acestuia. Numărul și amploarea măsurilor pe care trebuie să le adopte statele depind de obiectul, domeniul de aplicare și complexitatea legislației și de tipul de act legislativ; a se vedea *figura 1*.

¹ Articolul 1 TUE și articolul 1, articolul 4 alineatul (3) și articolul 5 TFUE.

² Comisia, *Asigurarea respectării dreptului Uniunii pentru o Europă care răspunde așteptărilor* [COM(2022) 518 final], p. 1.

³ Articolul 17 alineatul (1) TUE.

Figura 1 – Aplicabilitatea actelor legislative ale UE

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei.

03 Indiferent care este direcția generală (DG) a Comisiei care elaborează proiectul de act legislativ, aceea este responsabilă de obicei și pentru supravegherea acestuia. Supravegherea poate fi efectuată și în comun cu unele agenții și alte organe (de exemplu, autoritatea europeană de supraveghere în contextul serviciilor financiare). Comisia coordonează toate activitățile de supraveghere prin intermediul Secretariatului General și al unei rețele interne de corespondenți ai direcțiilor generale pentru cazurile de neîndeplinire a obligațiilor, care au rolul de puncte de contact.

04 Comisia utilizează diferite instrumente și proceduri pentru a se asigura că statele membre transpun și aplică în mod corect dreptul UE, precum și pentru a depista și a soluționa potențialele încălcări. Când instrumentele de prevenire eșuează și există o suspiciune de încălcare, Comisia poate să lanseze proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și poate să sesizeze în acest sens Curtea de Justiție a Uniunii Europene. Corectarea oricăror încălcări rămâne pe deplin în responsabilitatea statelor membre. Pentru detalii suplimentare, a se vedea *anexa I*.

Proceduri pentru depistarea potențialei nerespectări a dreptului UE

05 Regulamentele UE sunt aplicabile imediat în toate statele membre. În cazul directivelor, în schimb, statele trebuie să notifice Comisiei măsurile pe care le-au adoptat pentru a transpune în dreptul lor intern orice directive ale UE noi sau revizuite. Ele trebuie să transmită notificarea până la o dată specificată (termenul de transpunere este, de obicei, de 2 ani de la adoptarea directivei) și, de asemenea, să furnizeze documente explicative. După primirea acestor notificări, Comisia utilizează:

- o controale privind transpunerea, pentru a se asigura că măsurile naționale de transpunere ale statelor membre acoperă fiecare obligație prevăzută în fiecare articol al directivei⁴; și
- o controale privind conformitatea, pentru a evalua conformitatea măsurilor naționale de punere în aplicare cu dispozițiile directivei⁵.

06 În cazul în care nu există nicio notificare cu privire la măsurile de transpunere sau transpunerea este doar parțială (de exemplu, dacă măsurile de transpunere notificate nu acoperă întregul teritoriu al statului membru ori dacă notificarea este incompletă), Comisia poate să inițieze proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru necomunicare (NCM). În cazul în care statul membru nu transpune în mod corect dispozițiile unei directive, Comisia poate iniția proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru neconformitate (NCF); a se vedea *figura 2*. Astfel cum rezultă din hotărârea Curții de Justiție în cauza [C-543/17](#)⁶, din iulie 2019, statele membre trebuie să furnizeze documente explicative pentru fiecare directivă, iar Comisia poate considera că explicațiile insuficiente echivalează cu lipsa măsurilor de transpunere.

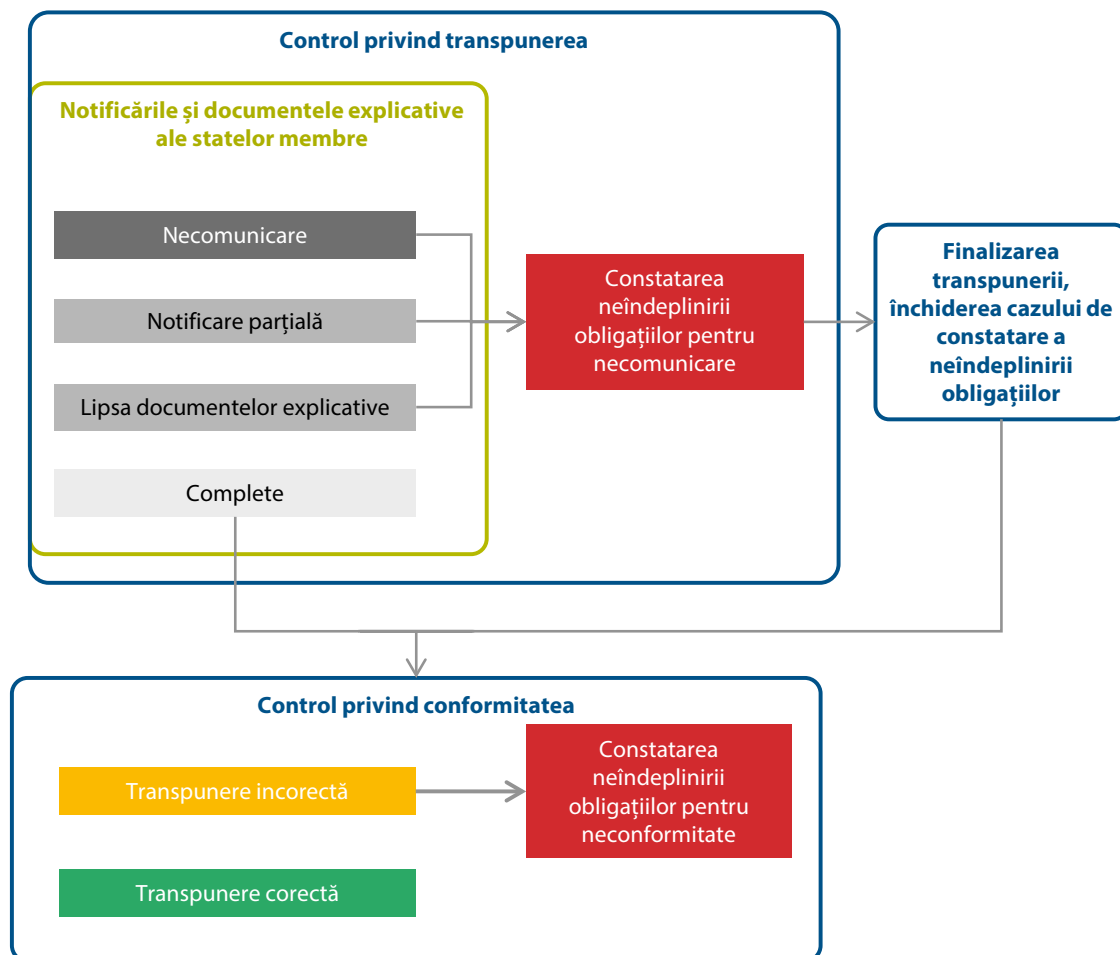
⁴ Instrumentul nr. 39 din *Better Regulation Toolbox*.

⁵ Ibidem.

⁶ Cauza [C-543/17](#), Comisia/Belgia (8 iulie 2019).

Figura 2 – Controalele Comisiei privind transpunerea și conformitatea

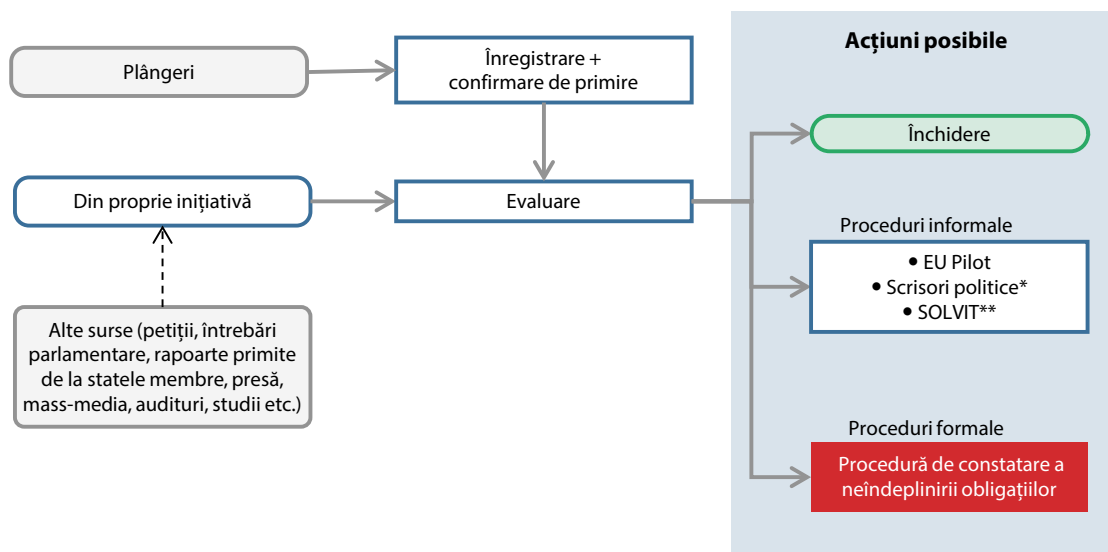
Figura 2

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei.

07 Comisia depistează și cazuri de potențială aplicare necorespunzătoare de către statele membre a directivelor (cunoscute sub denumirea de cazuri „BAD”) și a tratatelor, a regulamentelor și a deciziilor UE (cunoscute sub denumirea de cazuri „REG”), fie în urma unor plângeri, fie ca urmare a investigațiilor din proprie inițiativă. Acestea din urmă rezultă, în cea mai mare parte, din rapoarte interne de evaluare și de implementare sau din alte surse, de exemplu petiții, probleme ridicate în Parlamentul European sau presa și mass-media; a se vedea [figura 3](#). Aplicarea necorespunzătoare înseamnă, de exemplu, o situație în care dreptul intern, în conformitate cu o directivă a UE, impune eliberarea unei autorizații pentru a demara o activitate, însă autoritatea unui stat membru permite cetățeanului sau întreprinderii să demareze activitatea în lipsa autorizației.

Figura 3 – Fluxul de lucru al Comisiei pentru detectarea neconformității potențiale

Note:

* Corespondență la nivel politic semnată de un comisar.

** Rețea de organisme naționale care ajută întreprinderile și cetățenii în cazurile de încălcări percepute ale dreptului UE în domeniul pieței unice.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei.

08 În 2008, Comisia a instituit proceduri de dialog denumite „EU Pilot”, pentru a discuta cu statele membre despre potențialele încălcări ale dreptului UE, înainte de a lansa proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor⁷. Măsura avea scopul de a soluționa rapid și într-un stadiu incipient potențialele încălcări⁸. Procedura începe atunci când Comisia suspectează că un stat membru ar putea să încalce dreptul UE. Ceea ce a fost inițial un proiect-pilot care a implicat doar câteva state membre a ajuns să fie utilizat sistematic până în 2017. De atunci, dialogurile EU Pilot ar trebui să aibă loc numai atunci când sunt considerate utile de către Comisie⁹.

⁷ Comisia, *Către o Europă a rezultatelor – aplicarea legislației comunitare* [COM(2007) 502].

⁸ Comisia, *Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune* (2017/C 18/02).

⁹ Ibidem.

09 Comisia are puterea discreționară de a lansa proceduri formale de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Odată ce o direcție generală a stabilit că există suficiente elemente de probă cu privire la o situație potențială de neîndeplinire a obligațiilor de către un stat membru, ea elaborează decizia în baza căreia Comisia să lanseze procedura. În temeiul [articolului 258 TFUE](#), Comisia poate sesiza Curtea de Justiție pentru prima dată cu privire la o încălcare potențială de către un stat membru. În temeiul [articolului 260 TFUE](#), Comisia poate propune sancțiuni financiare pentru necomunicarea măsurilor de transpunere sau atunci când sesizează Curtea de Justiție pentru a doua oară cu privire la un stat membru, din cauza neexecutării primei hotărâri a Curții de Justiție în cauza respectivă. Cazurile pot fi închise în orice moment, iar Comisia poate decide, de asemenea, să închidă un caz chiar dacă statul membru nu soluționează încălcarea sau dacă o soluționează doar parțial.

10 În [comunicarea sa din 2017 intitulată „Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune”](#), Comisia a anunțat o abordare mai strategică a procesului de asigurare a respectării legislației și a stabilit anumite priorități. Scopul era de a consolida evaluările transpunerii legislației UE în legislația națională și a conformității măsurilor naționale care pun în aplicare legislația UE și de a concentra procesul de asigurare a respectării legislației asupra celor mai grave încălcări ale dreptului UE care afectează cetățenii și întreprinderile. Comisia a decis, de asemenea, să își consolideze abordarea în privința sancțiunilor, dacă statele membre nu notifică măsurile de transpunere (cazuri de necomunicare). În aceste cazuri, Comisia va cere sistematic Curții de Justiție să impună plata unor penalități sub formă de sumă forfetară, în plus față de penalitățile cu titlu cominatoriu.

11 În 2021, Comisia și-a actualizat [orientările](#) și [setul de instrumente](#) pentru o mai bună legiferare. Acestea pun la dispoziție instrumentele principale pe care le pot utiliza direcțiile generale pentru a promova respectarea dreptului UE și cooperarea cu statele membre; etapele esențiale ale procesului pentru a verifica exhaustivitatea și conformitatea transpunerii; și orientări pentru autoritățile naționale și părțile interesate.

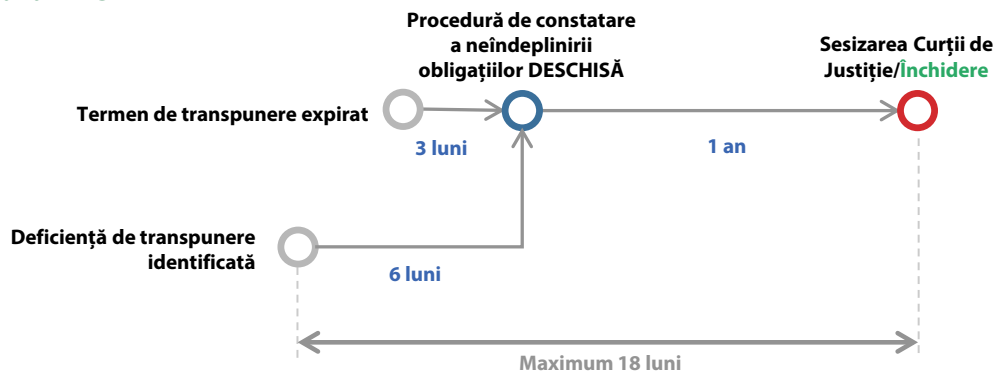
Tratarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și monitorizarea și raportarea de către Comisie

12 Comisia a stabilit câțiva indicatori de monitorizare (termene de referință) în comunicarea intitulată „Către o Europă a rezultatelor – aplicarea legislației comunitare” din 2007 și în orientările care însoțesc comunicarea sa din 2017. Este vorba de ținte orientative, care nu au deci un caracter juridic obligatoriu, pentru monitorizarea progreselor înregistrate în gestionarea de către Comisie a plângerilor și a cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Sunt stabilite termene de referință și pentru controalele privind transpunerea, controalele privind conformitatea și dialogurile EU Pilot. *Anexa II* oferă o imagine de ansamblu în acest sens.

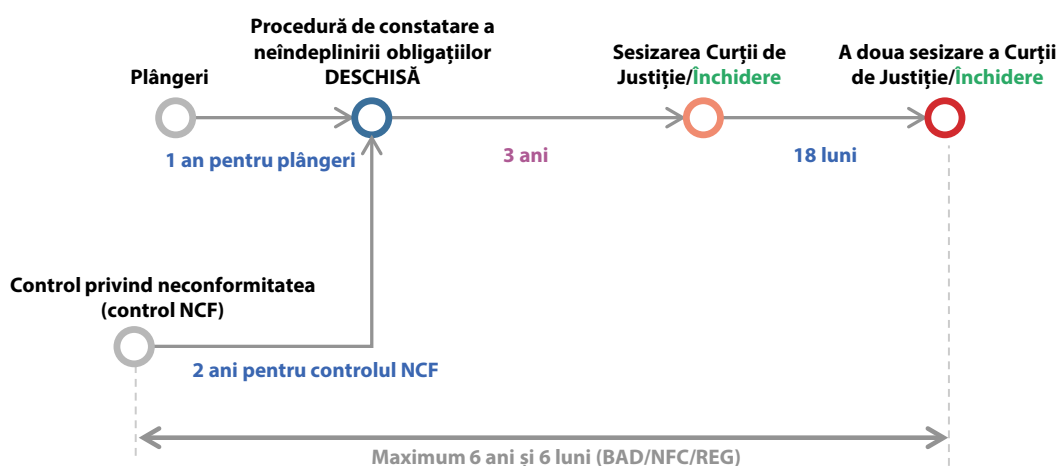
13 În *figura 4* este prezentat calendarul orientativ pentru cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, pe baza propriilor termene de referință ale Comisiei. Însușind toate termenele de referință posibile, deciziile Comisiei de constatare a neîndeplinirii obligațiilor ar trebui să dureze maximum 18 luni pentru necomunicare și 6 ani și jumătate pentru alte cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

Figura 4 – Calendarul orientativ pentru cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, pe baza termenelor de referință ale Comisiei

Cazuri NCM

Cazuri BAD/REG/NCF (cazuri din proprie inițiativă/plângeri)

Termene

Stabilite în comunicări publice ale Comisiei
Stabilite în orientări interne ale Comisiei

Cazuri

NCM: necomunicare

BAD: aplicare necorespunzătoare a directivelor

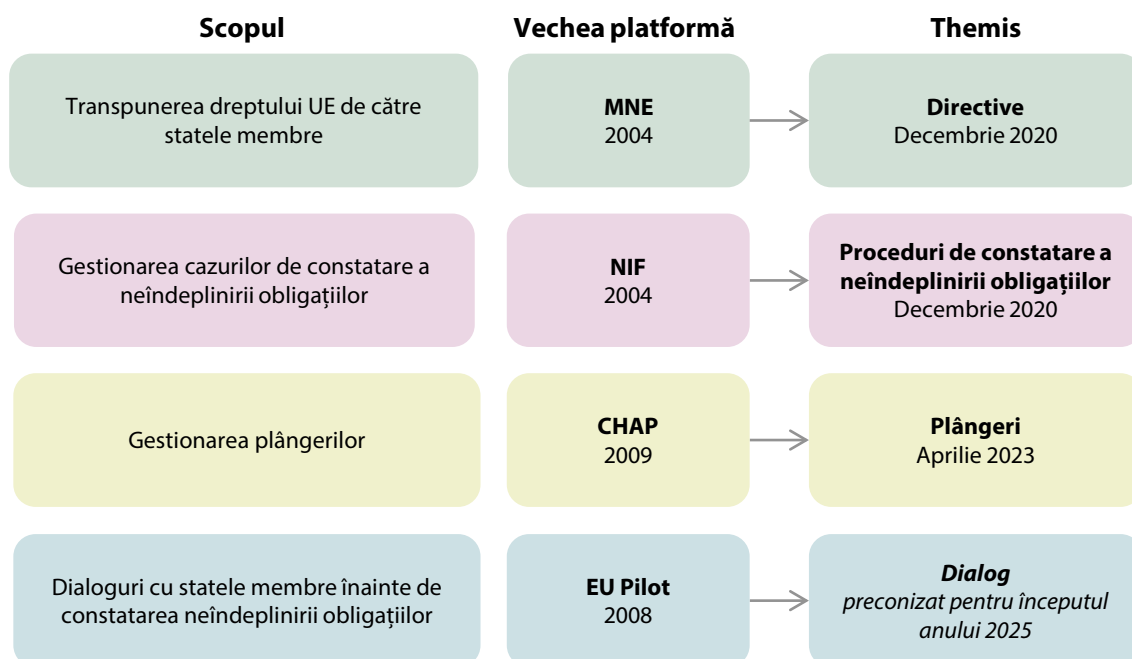
REG: aplicare necorespunzătoare a tratatelor, a regulamentelor și a deciziilor UE

NCF: neconformitate

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei.

14 Înainte de 2020, pentru gestionarea cazurilor au fost utilizate patru platforme informatice separate: CHAP pentru plângeri, EU Pilot pentru dialogul EU Pilot, MNE pentru transpunerea directivelor și NIF pentru încălcări. În decembrie 2020, dând curs [analizei panoramice din 2018](#) a Curții, Comisia a început să introducă „Themis”, noul său sistem de gestionare a cazurilor pentru a gestiona, a înregistra și a stoca datele legate de procesul de asigurare a respectării dreptului UE; a se vedea [figura 5](#).

Figura 5 – Tranziția de la vechile platforme informatice pentru asigurarea respectării dreptului UE la Themis

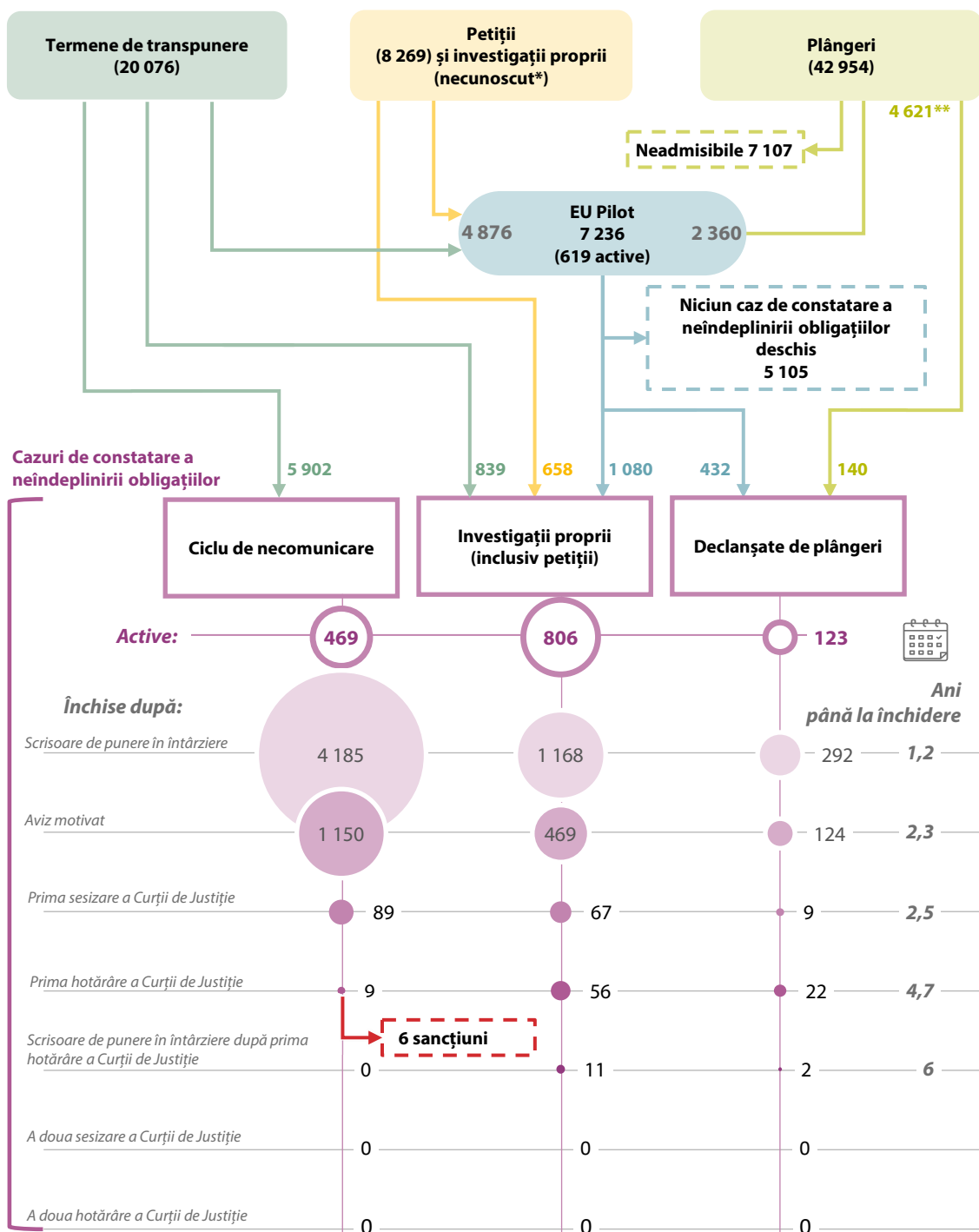
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor primite de la Comisie.

15 În perioada 2012-2023, au existat 20 076 de termene de transpunere până la care statele membre au avut obligația de a notifica măsuri de transpunere. 5 902 dintre aceste termene nu au fost respectate de către statele membre. În plus, în cazul a 839 de termene, notificările măsurilor au fost incomplete sau măsurile erau neconforme cu dreptul UE. În consecință, Comisia a deschis 5 902 cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor imediat după expirarea termenului de transpunere (într-un proces prin care Comisia deschide cazuri periodic și implicit atunci când statele membre nu respectă termenele de transpunere, denumit „ciclu de necomunicare”) și 839 de cazuri la inițiativa unei direcții generale.

16 În aceeași perioadă, Parlamentul European a înaintat 8 269 de petiții Comisiei. Potrivit Comisiei, doar o mică parte dintre acestea au vizat încălcări prezumate ale dreptului UE. Comisia a înregistrat și 42 954 de plângeri de la cetățeni, întreprinderi și grupuri de interese; Comisia a considerat că 7 107 erau inadmisibile și a dat curs la 4 621, unora în contextul unor dialoguri EU Pilot existente sau al unor cazuri deja existente de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Restul plângerilor fie au fost închise fără a li se da curs, fie încă erau în curs de investigare la data desfășurării auditului Curții.

17 În perioada 2012-2023, Comisia a deschis și 4 876 de dialoguri EU Pilot referitoare la probleme legate de transpunere și declanșate de investigații proprii, inclusiv de petiții, precum și 2 360 de dialoguri EU Pilot declanșate de plângeri. Fără să recurgă la EU Pilot, Comisia a deschis 658 de cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor declanșate de investigații proprii și 140 de cazuri declanșate de plângeri. Din cele 9 051 de cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor deschise în perioada 2012-2023, 7 653 fuseseră închise până la sfârșitul anului 2023. Trei sferturi din cele 7 653 de cazuri au fost soluționate în prima etapă (scrisoarea de punere în întârziere), iar 3,5 % au ajuns în etapa de primă sesizare a Curții de Justiție; a se vedea [figura 6](#).

Figura 6 – Fluxul Comisiei de gestionare a cazurilor pentru asigurarea respectării dreptului UE, în perioada 2012-2023

Note:

* Nu sunt disponibile date privind numărul total de investigații proprii efectuate de Comisie.

** 10,5 % din cele 4 621 de plângeri cărora li s-a dat curs în perioada 2012-2023 au fost înregistrate în perioada 2008-2011.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor de la Comisie și Parlamentul European; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

Sfera și abordarea auditului

18 Obiectivul auditului Curții a fost de a evalua gestionarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor deschise împotriva statelor membre. Această gestionare include depistarea cazurilor potențiale, tratarea cazurilor reale, precum și monitorizarea și raportarea lor în urma modificărilor introduse în [comunicarea din 2017 intitulată „Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune”](#). Auditul Curții a urmărit să consolideze cadrul Comisiei pentru asigurarea respectării dreptului UE.

19 Curtea a examinat dacă Comisia:

- a depistat în timp util potențialele încălcări ale dreptului UE, aplicând proceduri solide;
- a tratat cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor respectând termenele de referință ale Comisiei; și
- a monitorizat în mod corespunzător gestionarea sa a cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și rezultatul acestora și a raportat în mod corespunzător cu privire la aceste aspecte.

20 Curtea a examinat abordarea utilizată de Comisie pentru asigurarea respectării dreptului UE (depistare, corectare, monitorizare și raportare) în perioada 2012-2023. Auditul Curții a presupus următoarele:

- examinări documentare ale informațiilor relevante (de la Parlament, Ombudsman, Curtea de Justiție) și ale documentelor-cheie ale Comisiei;
- analiza datelor din Themis și EU Pilot;
- evaluarea aprofundată a 31 de studii de caz privind situații de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, selectate utilizând eșantionarea bazată pe raționamentul profesional, pentru a obține o privire de ansamblu asupra diferitelor etape ale procesului legat de constatarea neîndeplinirii obligațiilor;
- analiza răspunsurilor la chestionarul standardizat al Curții transmis, pentru a obține informații specifice precum cele privind volumul de muncă și utilizarea resurselor, celor 15 direcții generale implicate în tratarea plângerilor și a cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor (toate direcțiile generale au răspuns la chestionar);

- o analiza respectării de către Comisie a termenelor sale de referință pentru controalele privind transpunerea și conformitatea, utilizând un eșantion aleatoriu de 291 de termene pentru directive pentru care statele membre au notificat transpunerea deplină (139 de directive în perioada de 4 ani dinaintea de [comunicarea din 2017](#) și 152 de directive în perioada de 4 ani ulterioară); și
- o interviuri cu membri ai personalului din cadrul Comisiei și din două comisii ale Parlamentului European (petiții, afaceri juridice), din cadrul Ombudsmanului European, al unei organizații a societății civile care acționează în calitate de reclamant, precum și din cadrul Curții de Conturi din Țările de Jos, care a publicat un raport intitulat *EU law in practice*.

21 Acest audit nu a acoperit instrumentele de prevenire ale Comisiei, rețeaua informală [SOLVIT](#) de organisme naționale, investigațiile sau asigurarea respectării legislației de către alte instituții ale UE din alte motive decât neîndeplinirea obligațiilor în temeiul dreptului UE sau acțiunile în justiție introduse de un stat membru împotriva altui stat membru la Curtea de Justiție ([articolul 259 TFUE](#)).

Observații

Comisia a îmbunătățit gestionarea pentru a depista potențialele încălcări, însă respectarea termenelor este în continuare problematică

22 Pentru ca toți cetățenii Uniunii să beneficieze în mod egal și cât mai curând posibil de legislația UE, Comisia are nevoie de un set de instrumente, proceduri și măsuri organizaționale pentru a efectua controale privind transpunerea și conformitatea, pentru a trata plângerile și pentru a desfășura investigații proprii într-un termen rezonabil. În această privință, Comisia a stabilit termene de referință orientative în [comunicarea sa din 2017](#).

O stabilire mai judicioasă a priorităților începând din 2017 a contribuit la scăderea duratei controalelor privind transpunerea și conformitatea, dar jumătate dintre acestea încă durează mai mult decât termenele de referință

23 Deoarece statele membre trebuie să transpună în integralitate directivele, fiecare articol al directivei ar trebui să fie acoperit de un control privind transpunerea; a se vedea punctul [05](#). [Comunicarea din 2017](#) a Comisiei a acordat prioritate acestor controale, atribuind o mare importanță transpunerii la timp. După ce statele membre notifică transpunerea integrală, începe un control care ar trebui finalizat în termen de 6 luni. Dacă statele membre nu notifică măsurile de transpunere sau notifică transpunerea parțială, nu are loc niciun control, iar Comisia va lansa fără întârziere un caz de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru netranspunerea directivei¹⁰. De la introducerea sistemului Themis în decembrie 2020, direcțiile generale au avut obligația de a înregistra datele calendaristice și rezultatele controalelor privind transpunerea.

¹⁰ Instrumentul nr. 39 din *Better regulation toolbox*, p. 339, și cauza C-543/17.

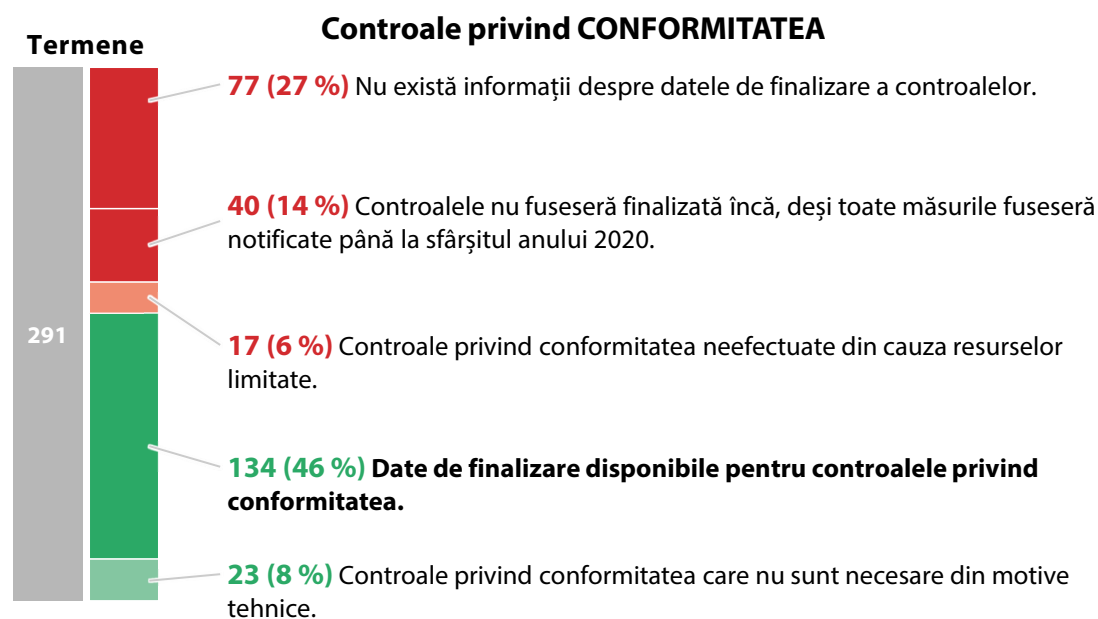
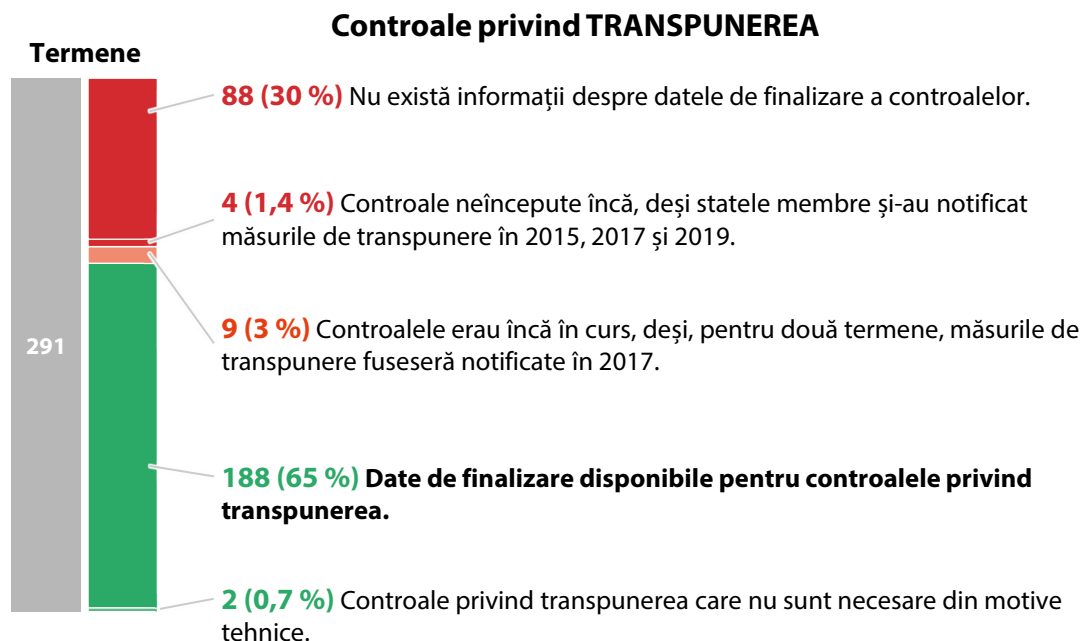
24 Un control privind conformitatea începe, de obicei, după ce a fost finalizat controlul relevant privind transpunerea. El poate totuși să înceapă alături de un control în curs privind transpunerea pentru anumite părți bine definite ale unei directive în privința cărora s-a constatat că au fost deja transpuse pe deplin¹¹. Comisia urmărește să finalizeze controalele privind conformitatea în termen de 24 de luni de la primirea notificărilor privind măsurile naționale de transpunere¹².

25 Curtea a testat un eșantion de 291 de termene de transpunere a directivelor pentru care statele membre au notificat măsuri până în decembrie 2020. Ea a constatat că Comisia nu dispunea de informații privind datele de finalizare pentru aproape o treime din termene. În plus, Comisia încă nu începuse sau nu finalizase unele controale, chiar dacă statul membru în cauză notificase de câțiva ani măsurile luate. *Figura 7* prezintă rezultatele testelor Curții.

¹¹ Instrumentul nr. 39 din *Better Regulation toolbox*, p. 341.

¹² *Ibidem*.

Figura 7 – Disponibilitatea datelor privind directivele incluse în eșantion

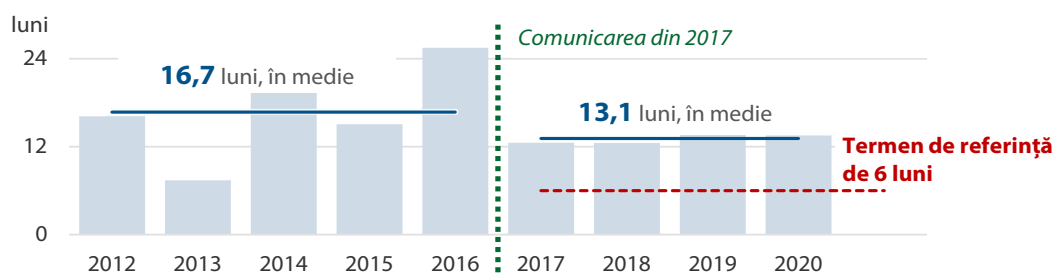
Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza eșantionului de termene de transpunere al Curții; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

26 În cazul celor 188 de termene pentru care erau disponibile datele de finalizare a controalelor privind transpunerea și al celor 134 de termene pentru care erau disponibile datele de finalizare a controalelor privind conformitatea, Curtea a constatat că durata medie de finalizare a controalelor a scăzut de la [comunicarea din 2017](#). Cu toate acestea, aproape jumătate din controale încă depășesc termenele lor de referință; a se vedea [figura 8](#) pentru mai multe detalii.

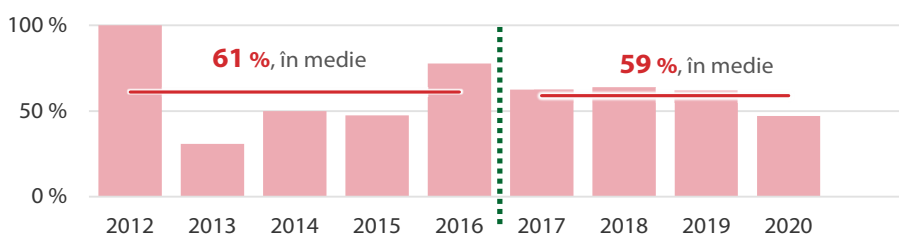
Figura 8 – Durata medie pentru controalele privind transpunerea și conformitatea în funcție de anul notificării și procentul celor care depășesc termenele de referință

Controale privind TRANSPUNEREA

Perioada medie pentru finalizarea controalelor privind transpunerea a scăzut de la comunicarea din 2017*, de la **16,7** luni (2012-2016) la **13,1** luni (2017-2020).

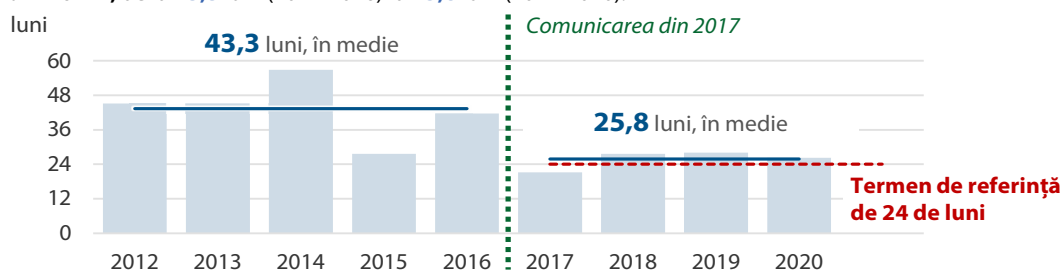

În ciuda îmbunătățirii semnificative, în **59 %** din cazuri, **controalele privind transpunerea tot au durat mai mult decât termenul de referință de 6 luni** în perioada 2017-2020.

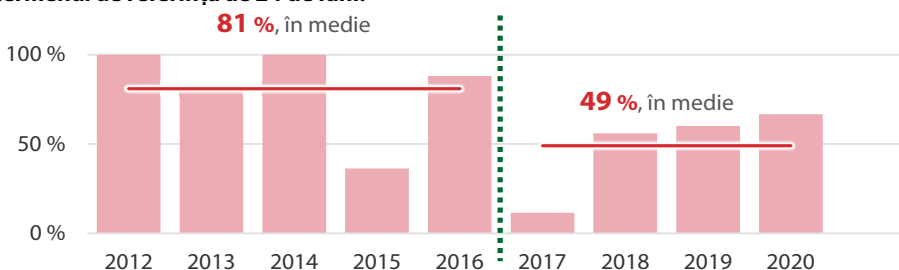

Controale privind CONFORMITATEA

Perioada medie pentru finalizarea controalelor privind conformitatea a scăzut de la comunicarea din 2017*, de la **43,3** luni (2012-2016) la **25,8** luni (2017-2020).

În ciuda evoluției pozitive, în **49 %** din cazuri, **controalele privind conformitatea au durat mai mult decât termenul de referință de 24 de luni**.

* Comunicarea din 2017.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza eșantionului de termene de transpunere al Curtii; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

27 În cazul a 99 dintre cele 291 de termene din eșantionul Curții, direcțiile generale nu au furnizat informații care să indice dacă controalele privind conformitatea au fost externalizate. Controalele privind conformitatea au fost externalizate pentru 105 din restul de 192 de termene. Comisia a informat Curtea că cele două motive principale pentru externalizare au fost cunoștințele insuficiente pe plan intern, inclusiv abilitățile lingvistice, și deficitul de resurse. Controalele externalizate au durat considerabil mai mult în medie (36,6 luni) în comparație cu cele efectuate pe plan intern (23,8 luni).

28 Volumul de muncă al direcțiilor generale pentru controalele privind transpunerea și conformitatea depinde de numărul de directive care au un termen de transpunere în fiecare an, de complexitatea directivelor și de structurile constituționale federale/regionalizate ale statelor membre care trebuie să le transpună. Aceste informații ar trebui să permită Comisiei să planifice în prealabil volumul de muncă viitor și să anticipeze nevoia de resurse interne și de externalizare. În plus, doar 6 din cele 15 direcții generale acoperite de chestionarul Curții au afirmat că elaborau în mod sistematic tabele de monitorizare pentru a verifica numărul și progresele controalelor la nivelul direcțiilor generale.

În ciuda eforturilor Comisiei, evaluarea plângerilor durează mai mult de un an, iar reclamanții nu sunt întotdeauna informați cu privire la progresele înregistrate

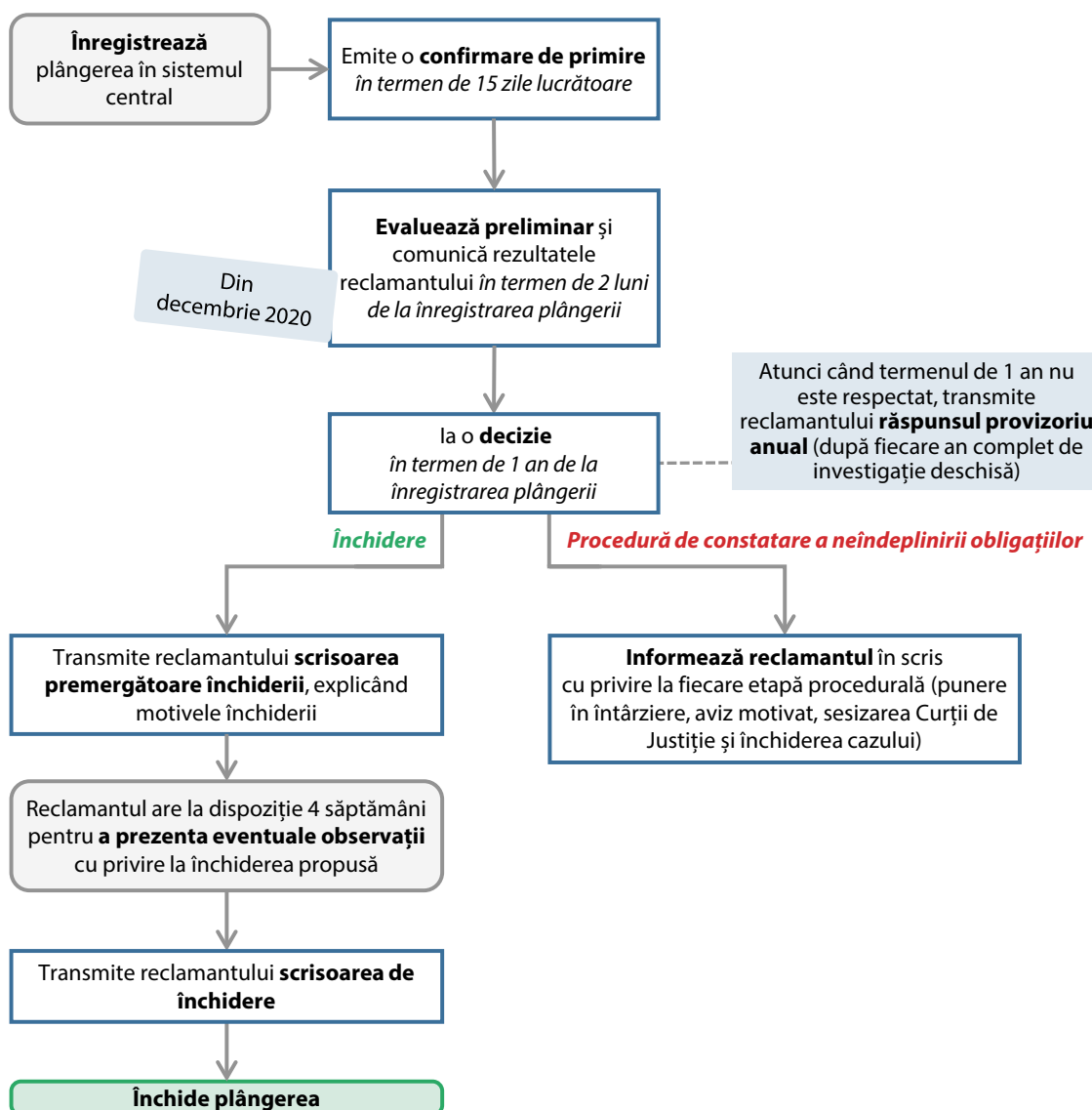
29 Cetățenii, întreprinderile și grupurile de interese pot să depună o plângere la Comisie cu privire la orice măsură a UE (acte cu putere de lege și acte administrative), la lipsa unei măsuri sau la practica unui stat membru despre care acestea consideră că contravine dreptului UE¹³. În general, Comisia ar trebui să decidă, în termen de 1 an de la înregistrarea plângerii, dacă lansează o procedură formală de constatare a neîndeplinirii obligațiilor prin transmiterea unei scrisori de punere în întârziere sau dacă închide plângerea; a se vedea *figura 4*.

30 Comisia triază plângerile primite. Pentru a fi admisibilă și, așadar, investigată, o plângere trebuie să îndeplinească anumite criterii minime stabilite în [comunicarea din 2017](#), cum ar fi să furnizeze datele de contact ale expeditorului și să formuleze o reclamație privind o chestiune care intră în domeniul de aplicare al dreptului UE. Un număr semnificativ de plângeri transmise sunt neadmisibile.

¹³ Comisia, [Depuneți o plângere la nivelul UE](#).

31 În perioada 2012-2023, 16,5 % dintre plângeri au fost neadmisibile. În 2017, Comisia a introdus un **formular de plângere** standard, pentru a crește eficiența ca urmare a transmiterii unor plângeri mai bine motivate. Ea a stabilit și o abordare standard, cu etape procedurale și termene de referință pentru tratarea plângerilor¹⁴; a se vedea **figura 9**. În 2023, majoritatea plângerilor (95,8 %) primite de direcțiile generale au fost transmise prin formulare de plângere standard; restul au fost primite prin e-mail sau scrisori.

Figura 9 – Abordarea standard a Comisiei pentru tratarea plângerilor

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei.

¹⁴ Comunicarea intitulată „ Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune” (2017/C 18/02), anexă.

32 Comunicarea din 2017 a Comisiei a stabilit criteriile pentru prioritizarea plângerilor și a cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, astfel încât direcțiile generale să își poată concentra resursele asupra celor mai importante încălcări potențiale ale dreptului UE. Abordarea bazată pe prioritizare impunea să se acorde o atenție deosebită problemelor structurale sau practicilor sistematice de aplicare necorespunzătoare din statele membre; a se vedea **figura 10**. Orientările interne ale Comisiei au clarificat, de asemenea, categoria de plângeri considerate neprioritare și criteriile pe baza cărora plângerile trebuiau să fie prioritizate. Nu existau totuși orientări privind modalitățile de interpretare a anumitor criterii, cum ar fi „prejudicierea gravă a intereselor financiare ale UE”, „probleme de principiu” sau „eșecul sistemic de a pune în aplicare legislația UE”. Parlamentul European a solicitat Comisiei în diverse rapoarte să ofere clarificări juridice privind „problemele de principiu” și „eșecul sistemic de a pune în aplicare legislația UE”¹⁵.

Figura 10 – Exemple de criterii ale Comisiei pentru prioritizarea plângerilor

Comisia dă curs, de obicei, următoarelor plângeri

- necomunicarea măsurilor de transpunere
- directive transpuse incorect
- neexecutarea unei hotărâri a Curții de Justiție
- prejudicierea gravă a intereselor financiare ale UE
- încălcarea competențelor exclusive ale UE
- cazuri de aplicare necorespunzătoare sistemică (tratate standard)

Comisia nu dă curs, de obicei, următoarelor plângeri

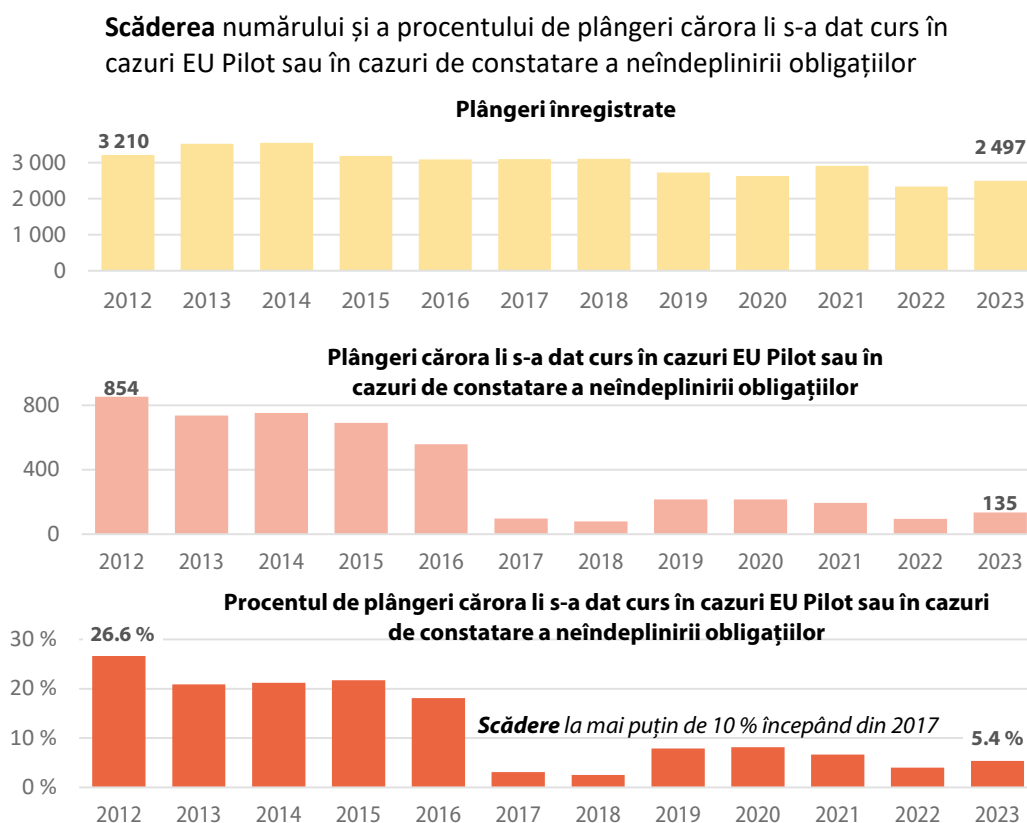
- neutilizarea formularului de plângere
- plângeri depuse cu privire la cazuri individuale de aplicare incorectă a dreptului UE, dar cu indicii insuficiente de practică generală sau de eșec sistemic de a pune în aplicare legislația UE
- sunt în curs proceduri de pronunțare a unei hotărâri preliminare cu privire la același subiect
- plângeri care semnalează deficiențe generale în transpunerea unei directive de către statele membre, nu neapărat aspecte care îl afectează direct pe reclamant

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei.

¹⁵ Comisia pentru petiții, raportul 2023/2047(INI), și Comisia pentru afaceri juridice, Raport referitor la monitorizarea aplicării dreptului Uniunii Europene în 2020, 2021 și 2022.

33 Majoritatea plângerilor înregistrate sunt închise deoarece nu se poate stabili o încălcare a dreptului UE sau informațiile furnizate nu sunt suficiente pentru a lansa un dialog EU Pilot ori pentru a transmite o scrisoare de punere în întârziere. Numărul de plângeri cărora li se dă curs prezintă o tendință descendentă, scăzând de la 854 în 2012 la 120 în 2023; a se vedea *figura 11*.

Figura 11 – Plângeri admisibile înregistrate cărora li s-a dat curs

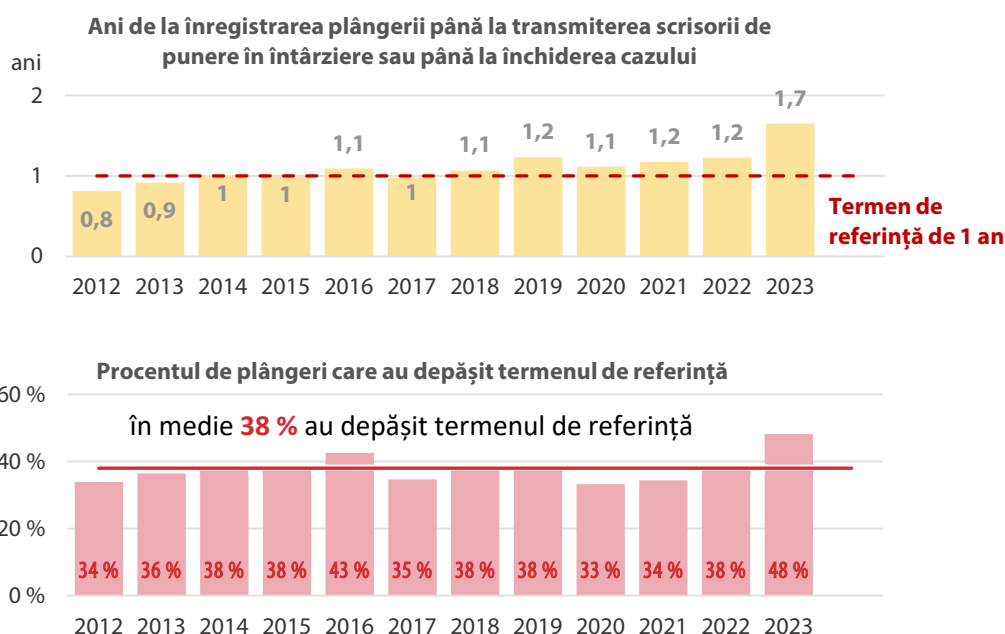

Notă: plângerilor permise în anii anteriori li se poate da curs în anii următori.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor din Themis; pentru detalii, a se vedea *anexa III*.

34 În 2012, Comisia a introdus un termen de referință de 1 an între înregistrarea plângerii și transmiterea unei scrisori de punere în întârziere sau închiderea plângerii¹⁶. În perioada 2012-2023, Comisia nu a respectat termenul de referință în medie pentru 38 % dintre plângerile pe care le-a înregistrat. Deși numărul de plângeri din 2022 și 2023 nu a revenit la nivelurile din 2021, durata de tratare a plângerilor a crescut din acel an, iar, în 2023, aproape jumătate dintre plângeri nu au fost tratate în termenul de referință de 1 an; a se vedea *figura 12*. Creșterea din 2023 a fost rezultatul unui exercițiu de „stingere”, în care cazurile vechi de plângeri au fost închise, ceea ce a dus la creșterea cu 0,5 ani a mediei pentru 2023.

Figura 12 – Performanța Comisiei în raport cu termenul de referință de 1 an pentru tratarea plângerilor

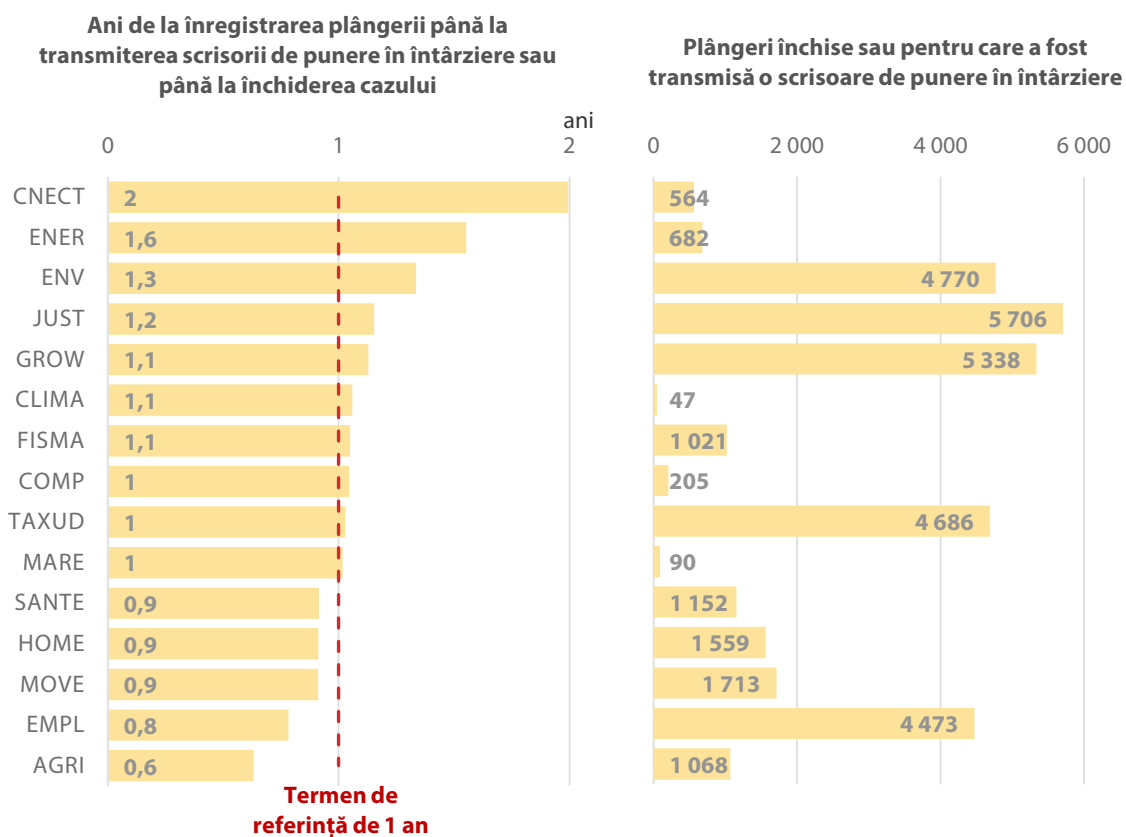

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor din Themis; pentru detalii, a se vedea *anexa III*.

35 Curtea a constatat variații considerabile de la o direcție generală la alta în ceea ce privește duratele medii de tratare a plângerilor între înregistrarea plângerii și transmiterea unei scrisori de punere în întârziere sau închiderea cazului. În perioada 2012-2023, deși au avut relativ puține cazuri, DG CNECT (564 de cazuri) și DG ENER (682 de cazuri) au înregistrat cea mai mare durată de tratare a plângerilor, de peste 1,5 ani, în medie. DG JUST a tratat de departe cel mai mare număr total de plângeri (5 706) în 1,2 ani, în medie; a se vedea *figura 13*.

¹⁶ Comunicarea Comisiei: „Actualizarea gestionării relațiilor cu petiționarii în ceea ce privește aplicarea dreptului Uniunii”, COM(2012) 154, p. 6.

Figura 13 – Performanțele direcțiilor generale în raport cu termenul de referință de 1 an pentru tratarea plângerilor, în perioada 2012-2023

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor din Themis; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

36 Conform raportului privind coerența din 2021, toate direcțiile generale au efectuat o analiză internă și au identificat mai multe motive pentru care a fost dificilă respectarea termenului de referință de 1 an. Ele au concluzionat că, în ciuda utilizării obligatorii a noului [formular de plângere](#), calitatea plângerilor nu s-a îmbunătățit (a se vedea punctul [30](#)). În opinia lor, activitatea desfășurată pentru plângerile în mod vădit nefondate necesita mult timp, împiedicând gestionarea adecvată a altor plângeri și încălcări. Direcțiile generale considerau că termenul de referință de 1 an este nerealist. Pentru unele plângeri (6 %) a fost nevoie de o investigație mai aprofundată prin EU Pilot, care avea propriul său termen de referință de 9 luni.

37 Curtea a analizat datele din Themis și a constatat că 84 % dintre plângerile care au trecut prin EU Pilot nu au respectat termenul de referință de 1 an. În cazul celor care nu au trecut prin EU Pilot, mult mai puține (30 %) nu au respectat termenul de referință respectiv. Introducerea formularului de plângere nu a realizat pe deplin obiectivul de a elimina încă de la început plângerile referitoare la probleme care sunt nefondate sau nu se încadrează în domeniul de aplicare al dreptului UE. Prin urmare, acest tip de plângeri poate necesita o evaluare suplimentară utilizând dialogurile EU Pilot cu statele membre, ceea ce crește durata de tratare a plângerilor. A se vedea **caseta 1** pentru exemple de tratare lentă sau rapidă a plângerilor.

Caseta 1

Soluționarea unei plângeri durează 10 ani

În decembrie 2012, DG JUST a primit o plângere privind o încălcare, de către Franța, a Directivei [2004/38/CE](#) privind dreptul la liberă circulație și ședere pe teritoriul statelor membre pentru cetățenii Uniunii și membrii familiilor acestora.

Comisia a deschis un dialog EU Pilot la 5 luni după înregistrarea plângerii. Acesta a fost închis în ianuarie 2015, după 1,6 ani, fără ca Franța să rectifice situația. În urma eșecului dialogului EU Pilot, Comisia a lansat o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în iulie 2019, la 6,5 ani după înregistrarea plângerii.

Cazul a fost soluționat în cele din urmă, deoarece dispozițiile naționale relevante au fost modificate în mai 2021. Plângerea a fost închisă la 10 ani de la înregistrare.

O altă plângere este soluționată în termen de 2 ani

În martie 2013, au fost înregistrate plângeri referitoare la faptul că, în Cipru, nu este posibilă înmatricularea vehiculelor de tip limuzină (alungite) pentru uz public. Plângerile au fost evaluate în mai 2013, iar Comisia a decis să deschidă un dialog EU Pilot cu Cipru pentru a obține mai multe informații. Dialogul EU Pilot a fost închis după 5 luni. În februarie 2014, Comisia a decis să deschidă o procedură formală de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, transmițând o scrisoare de punere în întârziere (la mai puțin de 1 an de la înregistrarea plângerii).

Cazul a fost soluționat în martie 2015, deoarece autoritățile cipriote au informat Comisia că au adoptat o lege în februarie 2015. Plângerea a fost închisă la 2 ani de la înregistrare.

Sursa: studii de caz ale Curții de Conturi Europene.

38 În perioada cuprinsă între înregistrarea unei plângeri și fie lansarea unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, fie închiderea plângerii, Comisia trebuie să transmită un răspuns provizoriu în fiecare an. După lansarea unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, ea ar trebui să îi informeze pe reclamânți cu privire la fiecare etapă procedurală (aviz motivat, sesizarea Curții de Justiție etc.). Scopul este de a garanta că tratarea cazurilor este transparentă pentru reclamânți. Curtea a observat următoarele:

- în doar 2 din cele 13 studii de caz ale Curții, reclamantul a fost informat cu privire la fiecare etapă procedurală;
- într-un caz, direcția generală nu a putut să furnizeze niciun alt document privind comunicarea cu reclamantul în afară de confirmarea de primire a plângerii;
- în celelalte 10 cazuri, reclamânții au primit doar informații parțiale (cel puțin o etapă procedurală lipsea); și
- s-au putut identifica dovezi ale răspunsurilor provizorii anuale doar în 2 cazuri. A se vedea *anexa IV*.

39 De la intrarea în vigoare a [Tratatului de la Maastricht](#)¹⁷, fiecare cetățean european și toate persoanele fizice sau juridice rezidente ale statelor membre au dreptul de a depune o petiție la Parlamentul European cu privire la o chestiune care se încadrează în domeniile de activitate ale Uniunii Europene și care îi afectează în mod direct. Aceste petiții sunt examinate de Comisia pentru petiții a Parlamentului, care adoptă o decizie cu privire la admisibilitatea acestora și este responsabilă pentru tratarea lor.

¹⁷ [Articolul 138d TUE](#).

40 Conform cifrelor de la Comisia pentru petiții a Parlamentului European, aceasta a prezentat, în medie, 700 de petiții pe an Comisiei în perioada 2012-2023, unele dintre petiții făcând trimitere la încălcări ale dreptului UE. Atunci când Comisia dă curs unor petiții care, în opinia sa, semnalează încălcări ale dreptului UE, ele sunt calificate drept cazuri deschise din proprie inițiativă. Cu toate acestea, deocamdată nu există nicio legătură între baza de date internă cu petiții a Comisiei și platforma Themis (inclusiv informațiile despre alte plângeri). Prin urmare, Comisia nu dispune de statistici privind numărul de petiții cărora li s-a dat curs sub forma unor cazuri deschise din proprie inițiativă în cadrul EU Pilot sau prin proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Comisia nu are informații nici privind plângerile referitoare la aceleași chestiuni pe care le-a primit ea însăși.

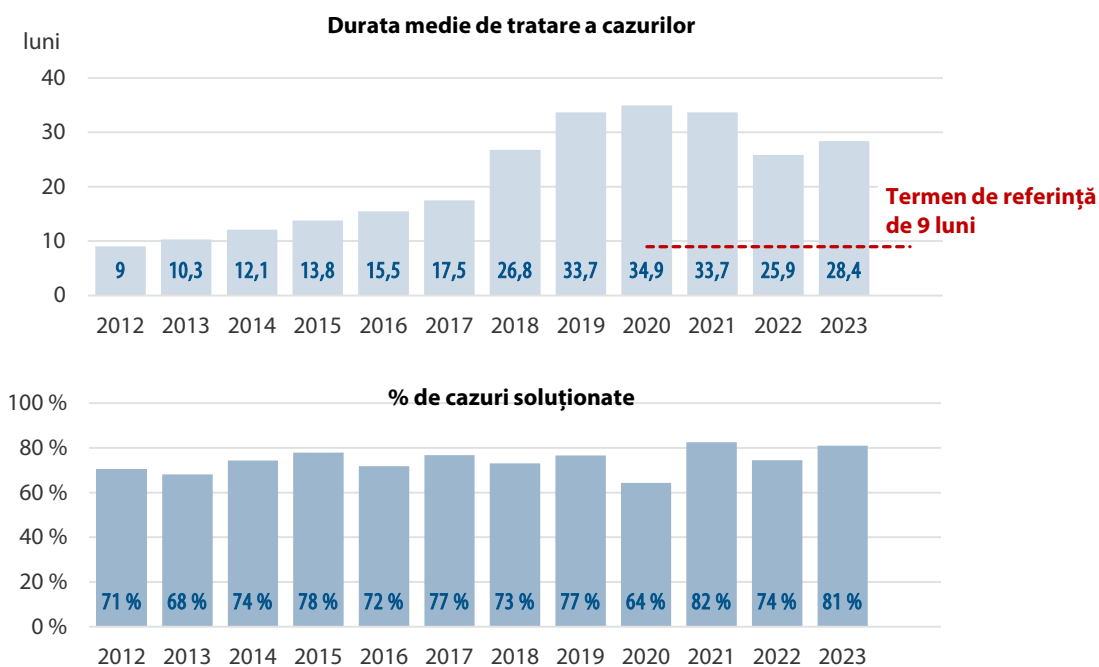
Procedurile EU Pilot au devenit mai bine direcționate, însă criteriile pentru prelungirea cazurilor nu sunt definite

41 Orientările Comisiei indică faptul că dialogul EU Pilot este destinat colectării unor informații suplimentare despre aspectele de fapt ale unui caz, pentru a evalua amploarea unei potențiale încălcări a dreptului UE. EU Pilot poate fi utilizat și pentru a soluționa în mod informal o problemă, fără a se recurge la o procedură formală de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. În ianuarie 2017, Comisia a decis să înceteze utilizarea sistematică a dialogurilor EU Pilot înainte de lansarea unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și, în schimb, să le utilizeze numai atunci când dialogurile sunt considerate utile. Comisia poate decide și să lanseze o procedură formală de constatare a neîndeplinirii obligațiilor dacă un dialog EU Pilot devine prea îndelungat sau în cadrul acestuia au loc discuții multiple fără progrese clare ori dacă nu există cooperare din partea statului membru implicat.

42 Începând din august 2020, noile orientări privind EU Pilot au introdus un termen de referință de 9 luni pentru tratarea cazurilor (calculat de la transmiterea cazului către statul membru), după care Comisia ar trebui să reevalueze dialogul EU Pilot și să decidă cu privire la modul de acțiune adecvat (lansarea unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, închiderea cazului fără acțiuni suplimentare sau prelungirea dialogului EU Pilot pentru o „perioadă limitată”). Curtea a constatat că orientările nu includ criterii care să permită să se determine dacă dialogul EU Pilot ar trebui prelungit dincolo de termenul de 9 luni și nici criterii privind durata acestei prelungiri.

43 Analiza efectuată de Curte asupra celor 896 de cazuri EU Pilot deschise după introducerea acestui termen de referință arată că 585 (65 %) au fost prelungite dincolo de acesta. Prelungirea medie a fost de 10,9 luni. În medie, 74 % din cazurile EU Pilot au fost soluționate cu succes în perioada 2012-2023. Durata medie de tratare a cazurilor a atins un nivel maxim în 2020: aproape 35 de luni (potrivit Comisiei, acest lucru poate fi pus pe seama măsurilor de limitare a mișcării persoanelor impuse de pandemia de COVID-19). Această cifră s-a îmbunătățit din 2020, dar încă era de 28,4 luni în 2023; a se vedea *figura 14*. În spatele acestei îmbunătățiri stă faptul că multe cazuri restante au fost închise în cursul anului 2023.

Figura 14 – Perioada medie (în luni) de tratare a cazurilor EU Pilot

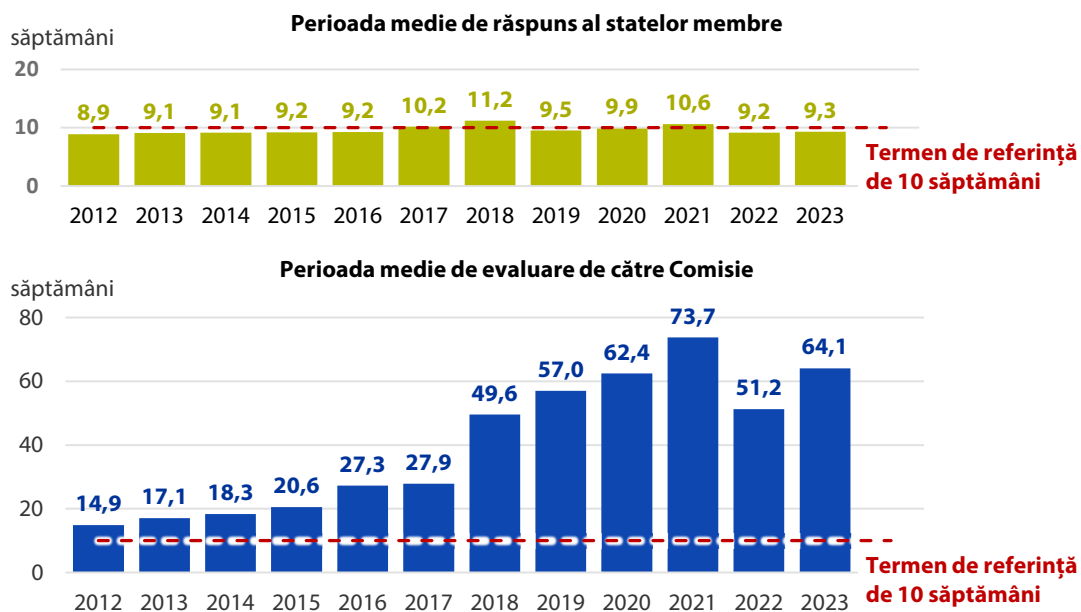

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor din Themis; pentru detalii, a se vedea *anexa III*.

44 Atunci când este lansat un dialog EU Pilot, statele membre au la dispoziție 10 săptămâni pentru a răspunde la solicitarea de dialog a Comisiei. Direcțiile generale dispun de aceeași perioadă pentru a evalua răspunsurile primite de la autoritățile statelor membre.

45 Curtea a constatat că, deși, în general, statele membre au respectat termenul de răspuns de 10 săptămâni, durata medie de evaluare a răspunsurilor de către Comisie a crescut substanțial din 2018, depășind de aproximativ șase ori termenul respectiv; a se vedea *figura 15*. Curtea a observat, de asemenea, o ușoară creștere a numărului de discuții dintre Comisie și statele membre în perioada 2012-2023 (1,9 discuții, în medie, înainte de 2017 și 2,5 ulterior).

Figura 15 – Durata medie pentru răspunsurile statelor membre și evaluările Comisiei în cadrul EU Pilot

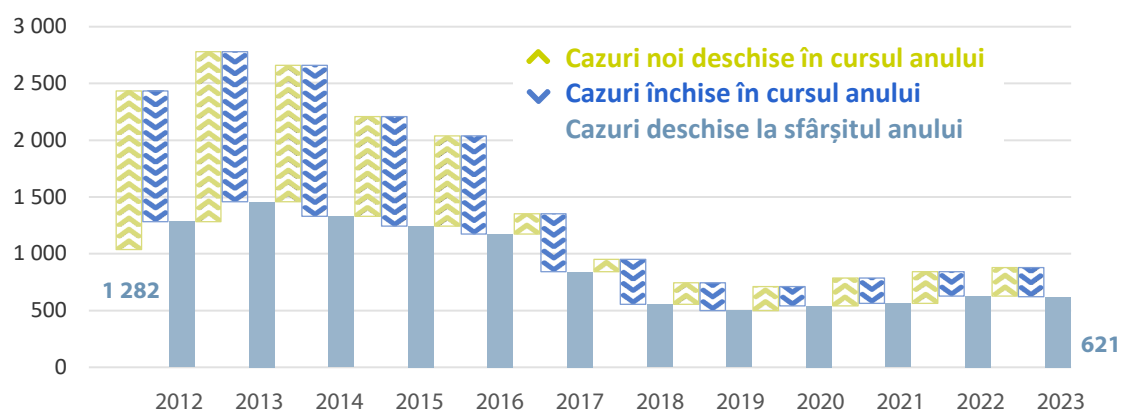

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor Comisiei privind dialogurile EU Pilot; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

46 Duratele de tratare a cazurilor și de evaluare de către Comisie în cadrul EU Pilot au crescut în ciuda scăderii semnificative a numărului de dialoguri EU Pilot după ce acestea nu au mai fost utilizate în mod sistematic¹⁸. Deși numărul mai mic de noi dialoguri a contribuit inițial la reducerea acumulării de cazuri nesoluționate, Curtea a observat o creștere a numărului de dialoguri care erau încă deschise la sfârșitul anului, începând din 2020; a se vedea [figura 16](#).

¹⁸ Comisia, [Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune](#).

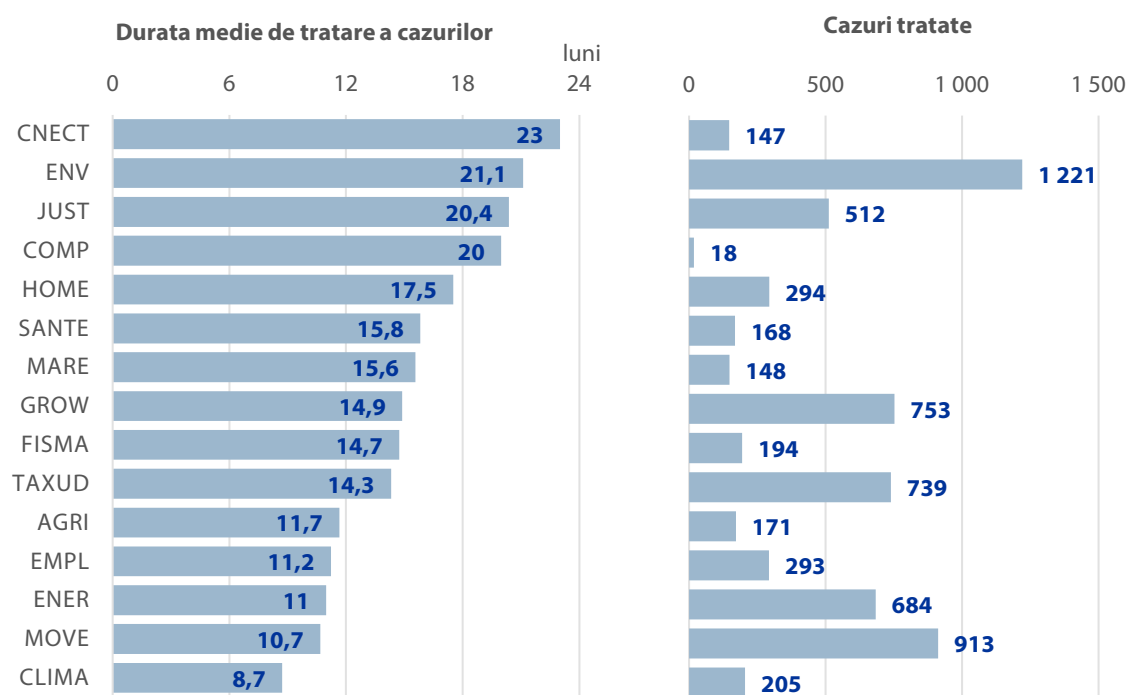
Figura 16 – Dialoguri EU Pilot: noi, închise sau încă deschise la sfârșitul anului

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor Comisiei; pentru mai multe detalii, a se vedea [anexa III](#).

47 Curtea a constatat de asemenea că, în perioada 2012-2023, duratele de tratare a cazurilor în cadrul EU Pilot au variat considerabil între direcțiile generale. DG CLIMA a tratat cazurile în medie în 8,7 luni, iar DG MOVE, în 10,7 luni. DG CNECT, DG ENV și DG JUST au avut cele mai lungi durate de tratare a cazurilor, de peste 20 de luni. Curtea nu a constatat nicio corelație între volumul de muncă (numărul de cazuri EU Pilot) și duratele de tratare a cazurilor; a se vedea [figura 17](#). Potrivit Comisiei, duratele de tratare a cazurilor au variat între direcțiile generale din mai multe motive, cum ar fi faptul că unele investigații se refereau la chestiuni pentru care au fost necesare investiții sau reforme considerabile din partea statelor membre, procesele interne de validare sau traducerea și evaluarea unor anexe voluminoase.

Figura 17 – Numărul total de cazuri EU Pilot tratate și duratele medii de tratare, pe direcții generale, în perioada 2012-2023

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor Comisiei privind dialogurile EU Pilot; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

Majoritatea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor sunt soluționate înainte de a fi propuse sancțiuni, dar durează prea mult

Procentele cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor care durează mai mult decât termenele de referință sunt în creștere

48 Dacă un dialog EU Pilot a eșuat sau nu a avut loc deoarece nu este considerat necesar, Comisia poate să deschidă o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor din proprie inițiativă pe baza unei plângeri sau în mod implicit pentru toate cazurile de necomunicare (în cazul în care un stat membru nu informează Comisia cu privire la măsurile sale naționale de transpunere pentru o nouă directivă). Comisia dispune de o putere discreționară aproape absolută pe fond și pe plan procedural atunci când decide dacă va iniția o procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, așa cum a confirmat Curtea de Justiție¹⁹.

49 Comisia depune eforturi pentru a se asigura că statele membre se conformează dreptului UE cât mai curând posibil și că ea își respectă termenele de referință pentru monitorizare în ceea ce privește asigurarea respectării legislației (a se vedea punctul 12). Comunicarea Comisiei din 2007 privind aplicarea legislației comunitare²⁰ și o notă internă din 2010 a Secretariatului General privind gestionarea cazurilor de încălcare au introdus termene de referință pentru cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor; a se vedea *anexa II*.

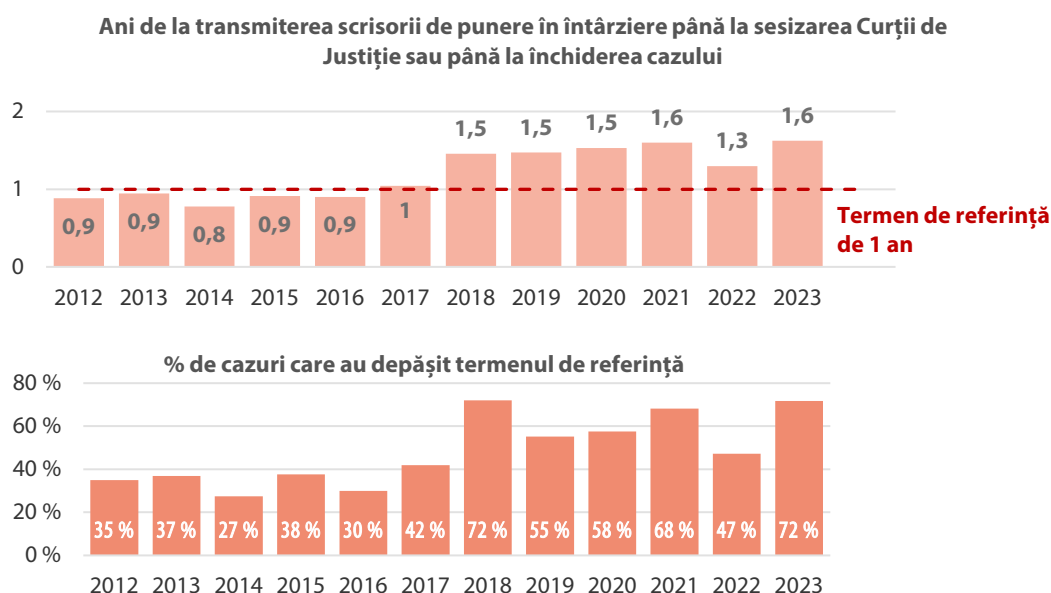
¹⁹ Várnay, *Discretion in the Articles 258 and 260 (2) TFEU Procedures*, cauza C-530/11 a CJUE, punctele 33-35, cauza 247/87 a CJUE, punctele 11-12.

²⁰ Comisia, *Către o Europă a rezultatelor – aplicarea legislației comunitare* [COM(2007) 502], p. 9.

Respectarea termenului de referință de 1 an pentru cazurile de necomunicare a înregistrat un declin din 2018

50 Cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în care statele membre nu au comunicat măsurile naționale de transpunere (cazurile NCM) sunt o prioritate pentru Comisie și ar trebui să fie închise sau să fie sesizată Curtea de Justiție în termen de 1 an²¹. Curtea a constatat că Comisia a reușit să respecte acest termen de referință în perioada 2012-2017. Totuși, din 2018, durata de tratare a cazurilor a fost de aproximativ 1,5 ani, în medie, iar un procent tot mai mare de cazuri au depășit termenul de referință de 1 an (72 % în 2023); a se vedea *figura 18*.

Figura 18 – Durata medie pentru sesizarea Curții de Justiție cu privire la cazurile NCM de constatare a neîndeplinirii obligațiilor sau pentru închiderea acestora

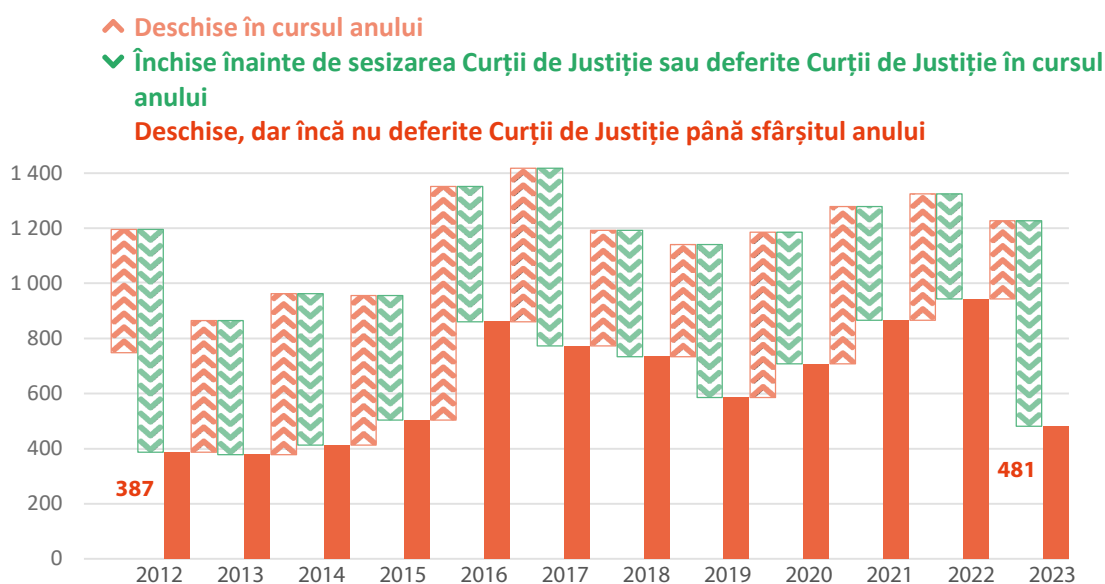

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor din Themis; pentru detalii, a se vedea *anexa III*.

²¹ Comisia, *Către o Europă a rezultatelor – aplicarea legislației comunitare* [COM(2007) 502].

51 În 2016, s-a înregistrat un număr record de cazuri NCM noi, care a afectat și cifrele din anii următori. În perioada 2016-2019, Comisia a reușit treptat să reducă numărul de cazuri care erau, la sfârșitul anului, în continuare deschise, dar încă nu deferite Curții de Justiție, însă în 2020 au început din nou să se acumuleze cazuri nesoluționate, ceea ce, potrivit Comisiei, s-a datorat parțial măsurilor de limitare a mișcării persoanelor impuse de pandemia de COVID-19. În 2023, Secretariatul General al Comisiei a încurajat direcțiile generale să își analizeze portofoliile de cazuri și să adopte decizii cu privire la toate tipurile de cazuri în care nu s-au înregistrat progrese pentru o perioadă îndelungată sau să propună închiderea acestora. Acest lucru a condus la reducerea semnificativă a acumulării de cazuri nesoluționate; a se vedea *figura 19*.

Figura 19 – Cazuri NCM inițiate, deferite Curții de Justiție sau închise, ori încă deschise, pe ani

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor din Themis; pentru detalii, a se vedea *anexa III*.

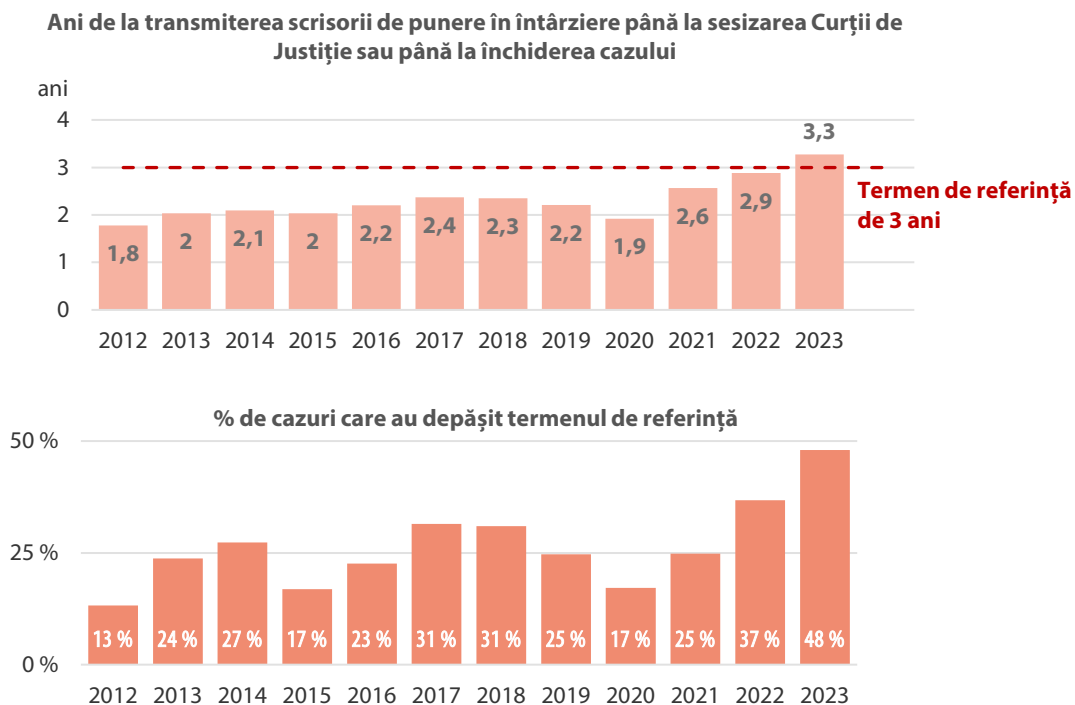
52 Raportul privind coerența din 2021 al Comisiei a constatat că unul dintre factorii principali care prelungesc durata cazurilor NCM de constatare a neîndeplinirii obligațiilor este acela că unele cazuri rămân prea mult timp în etapa aferentă scrisorii de punere în întârziere. Analizând cazurile NCM din Themis, Curtea a constatat că, în perioada 2012-2023, Comisia a trecut la următoarea etapă a procedurii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, în medie, după 9,8 luni de la transmiterea scrisorii de punere în întârziere. Deși majoritatea (72,7 %) cazurilor NCM au rămas pentru mai puțin timp decât media în etapa aferentă scrisorii de punere în întârziere, 27,3 % dintre acestea au durat mai mult.

În medie, termenul de referință de 3 ani pentru cazurile de aplicare necorespunzătoare și de neconformitate este respectat

53 Atunci când statele membre nu rectifică o încălcare prezumată a dreptului UE în cazurile de aplicare necorespunzătoare a directivelor (cazurile BAD) și a tratatelor, a regulamentelor și a deciziilor UE (cazurile REG) sau în cazurile de neconformitate a legislației naționale cu directivele (cazurile NCF) și se lansează proceduri formale de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, Comisia ar trebui fie să sesizeze Curtea de Justiție cu privire la aceste cazuri, fie să le închidă în termenul de referință de 3 ani de la transmiterea scrisorii de punere în întârziere.

54 În medie, Comisia a reușit să respecte acest termen de referință în perioada 2012-2022. Cu toate acestea, după ce a scăzut treptat din 2018, ponderea procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor care nu respectă acest termen de referință a început să crească din nou din 2021. În 2023, perioada medie necesară a atins nivelul record de 3,3 ani, 48 % dintre cazuri durând mai mult decât termenul de referință de 3 ani pentru sesizarea Curții de Justiție sau pentru a fi închise; a se vedea *figura 20*.

Figura 20 – Perioada medie pentru sesizarea Curții de Justiție cu privire la cazurile BAD/REG/NCF de constatare a neîndeplinirii obligațiilor sau pentru închiderea acestora

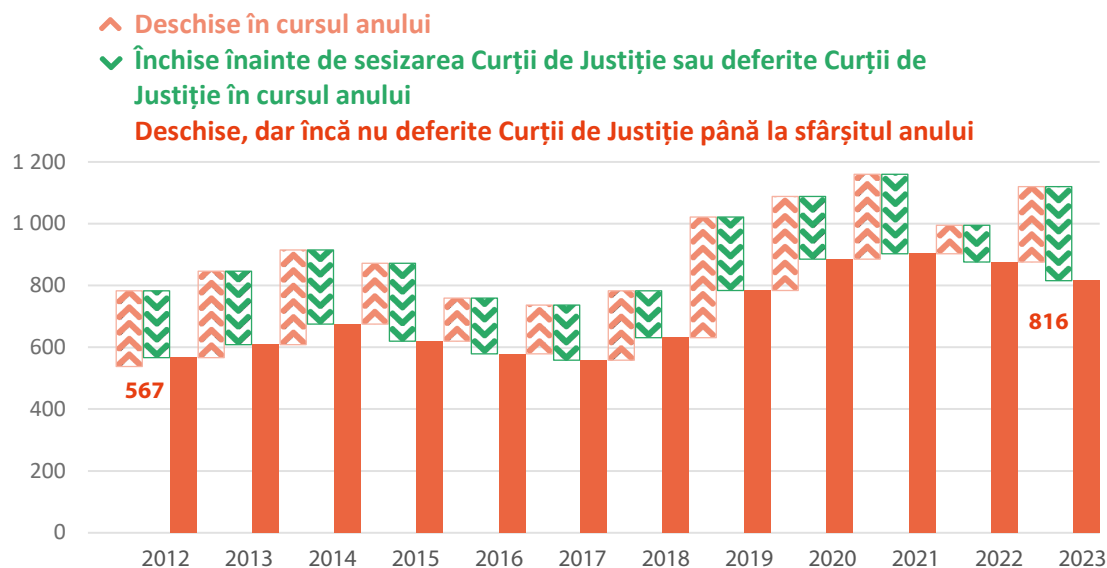
Notă:

Tipuri de neîndeplinire a obligațiilor: neconformitate (NCF); aplicare necorespunzătoare (BAD); încălcarea tratatelor, a regulamentelor și a deciziilor UE (REG).

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor din Themis; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

55 Curtea a constatat o creștere, din 2018, a numărului de cazuri BAD/REG/NCF care erau, la sfârșitul anului, în continuare deschise, dar încă nu deferite Curții de Justiție. Comisia a utilizat EU Pilot mai puțin după 2017, ceea ce a contribuit la creșterea atât a duratei medii de tratare a cazurilor, cât și a ponderii de cazuri care nu au respectat termenul de referință de 3 ani; a se vedea [figura 21](#).

Figura 21 – Cazuri BAD/REG/NCF inițiate, deferite Curții de Justiție sau închise, ori încă deschise, pe ani

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor din Themis; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

56 În cele 31 de studii de caz pe care le-a selectat, Curtea a examinat un număr total de 23 de cazuri BAD/REG/NCF de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. În 5 cazuri, termenul de referință de 3 ani nu a fost respectat. Curtea a constatat că acest lucru s-a datorat adesea unui număr mai mare de discuții (între una și cinci în eșantionul său), în diferitele etape ale cazului, între Comisie și statele membre. Pentru două cazuri, a avut loc o a doua rundă de discuții, iar într-unul dintre aceste cazuri au avut loc cinci runde de discuții cu statul membru; potrivit direcției generale, acest lucru s-a datorat complexității cazului. A se vedea [caseta 2](#) și [anexa V](#) pentru detalii suplimentare.

Caseta 2

Cazuri rămase în etapa aferentă scrisorii de punere în întârziere timp de peste 1,5 ani

Într-un caz, Comisia a transmis avizul motivat Austriei la 1,8 ani după scrisoarea de punere în întârziere, deși, în cele patru răspunsuri ale sale la scrisoarea de punere în întârziere, Austria nu a făcut nicio propunere de rectificare a problemei.

În alt caz bazat pe o plângere, Italia a transmis cinci răspunsuri în cinci runde de discuții în perioada 2015-2019, în urma scrisorii de punere în întârziere. Comisia nu a emis niciodată un aviz motivat. DG MOVE a explicat că acest lucru s-a datorat complexității cazului și faptului că reclamantul semnalase două chestiuni. Doar una a fost acoperită de scrisoarea de punere în întârziere, în timp ce, pentru a doua, Comisia a deschis un dialog EU Pilot.

Sursa: studii de caz ale Curții de Conturi Europene.

Ponderea cazurilor care nu respectă termenul de referință de 18 luni pentru a doua sesizare a Curții de Justiție este în creștere

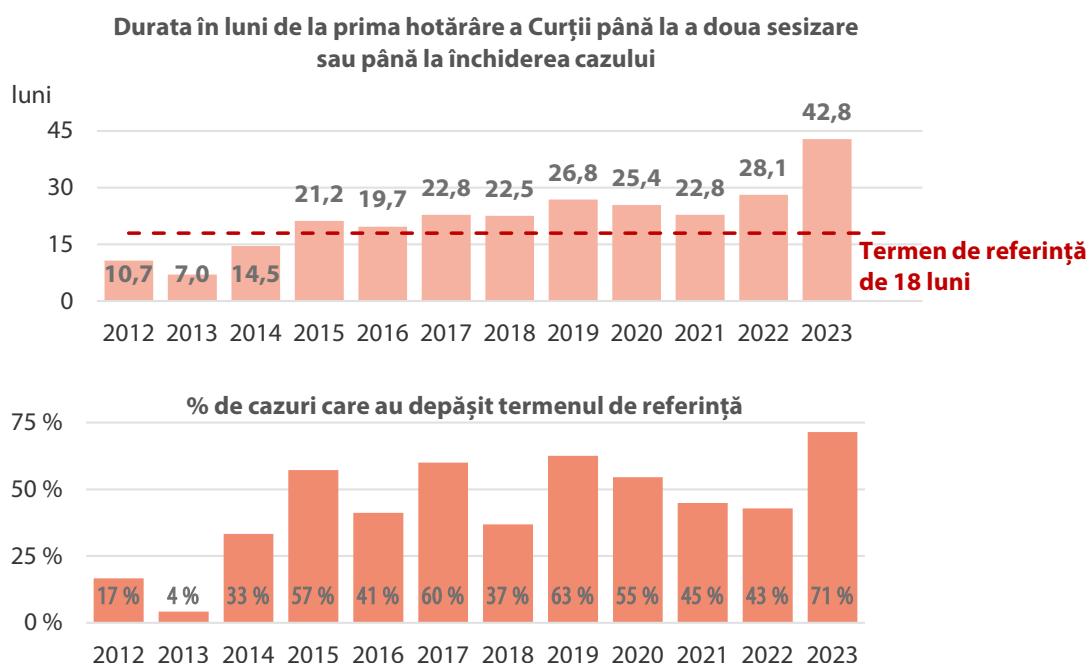
57 Comisia are la dispoziție până la 18 luni²² fie pentru a încheia cazul, fie pentru a sesiza din nou Curtea de Justiție (a doua sesizare) cu privire la statul membru respectiv în cazul în care, în pofida unei hotărâri judecătorești, încălcarea persistă. Totuși, în conformitate cu jurisprudența²³ Curții de Justiție, Comisia trebuie să se asigure că statului membru i se acordă timp suficient pentru a se conforma, ținând cont de circumstanțele specifice cazului.

58 În 2023, a fost depășit termenul de referință de 18 luni în 71 % din cazurile BAD/REG/NCF în legătură cu care Curtea de Justiție a fost sesizată a doua oară sau care au fost încheiate, acesta fiind cel mai mare procent începând din 2012. Conform situației din 2023, Comisia a avut nevoie de 42,8 luni pentru a trata aceste cazuri, durată mai mare decât în orice an începând din 2012; a se vedea *figura 22*. Totuși, situația reflecta și exercițiul de „stingere” din 2023, când Secretariatul General a încurajat direcțiile generale să ia o decizie cu privire la toate tipurile de cazuri în care nu s-au înregistrat progrese pentru o perioadă îndelungată sau să propună închiderea acestora (a se vedea punctul *34*).

²² Comisia, *Punerea în aplicare a articolului 260 alineatul (3) din TFUE (2011/C 12/01)*, punctul 3.

²³ Cauza *C-278/01*, punctul 30.

Figura 22 – Ponderea cazurilor BAD/REG/NCF închise care nu respectă termenul de referință de 18 luni pentru a doua sesizare sau închidere

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor din Themis; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

În unele cazuri, statele membre nu au rectificat încălcările dreptului UE, deși au fost sancționate timp de mai mulți ani

59 De la Tratatul de la Maastricht din 1992²⁴, Comisia poate să propună sancțiuni financiare atunci când sesizează pentru a doua oară Curtea de Justiție cu privire la un stat membru, dacă statul respectiv nu a pus în aplicare o hotărâre judecătorească prin care s-a stabilit o neîndeplinire a obligațiilor. O modificare ulterioară prin [Tratatul de la Lisabona](#) a introdus sancțiuni financiare în cazul în care un stat membru nu își îndeplinește obligația de a notifica măsurile de transpunere a unei directive. Majoritatea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor (96,6 %, în medie, în perioada 2012-2023) sunt soluționate înainte să fie propuse sancțiuni. Potrivit Comisiei, riscul iminent de sesizare a Curții de Justiție cu sancțiuni financiare accelerează conformarea la nivel național.

²⁴ Comisia, *Application of Article 228 of the EC Treaty*, SEC/2005/1658.

60 Sesizarea Curții de Justiție cu privire la un stat membru este o soluție de ultimă instanță pentru a asigura respectarea dreptului UE. Din acest motiv este esențial să se stabilească sancțiuni care să reprezinte un mijloc de descurajare suficient. Sumele pur simbolice riscă să submineze mecanismul de sancționare prevăzut la [articolul 260 TFUE](#) și să diminueze obiectivul final al acestuia de a asigura respectarea deplină a dreptului UE²⁵. Sancțiunile propuse de Comisia Curții de Justiție trebuie să fie consecvente, dar și previzibile pentru statele membre și să fie stabilite printr-o metodă care să respecte atât principiul proporționalității, cât și principiul egalității de tratament pentru statele membre²⁶.

61 Comisia aplică o anumită metodă pentru calcularea cuantumului sancțiunilor pe care le propune Curții de Justiție. Cele două tipuri de sancțiuni financiare – plăți zilnice ale penalităților cu titlu cominatoriu și plăți forfetare – au scopul de a constrânge și, respectiv, de a descuraja. Așadar, acestea au funcții distincte, dar scopul identic de a încuraja executarea unei hotărâri judecătorești²⁷.

62 În eșantionul Curții de studii de caz privind cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, au existat șase cazuri în care au fost impuse sancțiuni. Curtea a evaluat modul în care Comisia a calculat sancțiunile și a constatat că acestea au fost exacte și în conformitate cu comunicarea relevantă a Comisiei²⁸; a se vedea [anexa VI](#).

63 Comisia urmărește îndeaproape plata sancțiunilor de către statele membre și este responsabilă și pentru evaluarea periodică a datelor de conformare în comparație cu ceea ce s-a stabilit în hotărârile Curții de Justiție. De la [Tratatul de la Maastricht](#) din 1992 și până la 31 decembrie 2023, Curtea de Justiție a impus sancțiuni pentru statele membre în 47 de cazuri. În 31 dintre acestea, statele membre au modificat dreptul intern pentru a fi conform cu dreptul UE în medie la 1,3 ani după impunerea sancțiunilor de către Curtea de Justiție. Apoi cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor au fost închise. Pentru toate cazurile închise, statele membre au plătit sancțiuni financiare în cuantum de 258,9 milioane de euro; a se vedea [figura 23](#).

²⁵ Comisia, *Application of Article 228 of the EC Treaty*, [SEC/2005/1658](#).

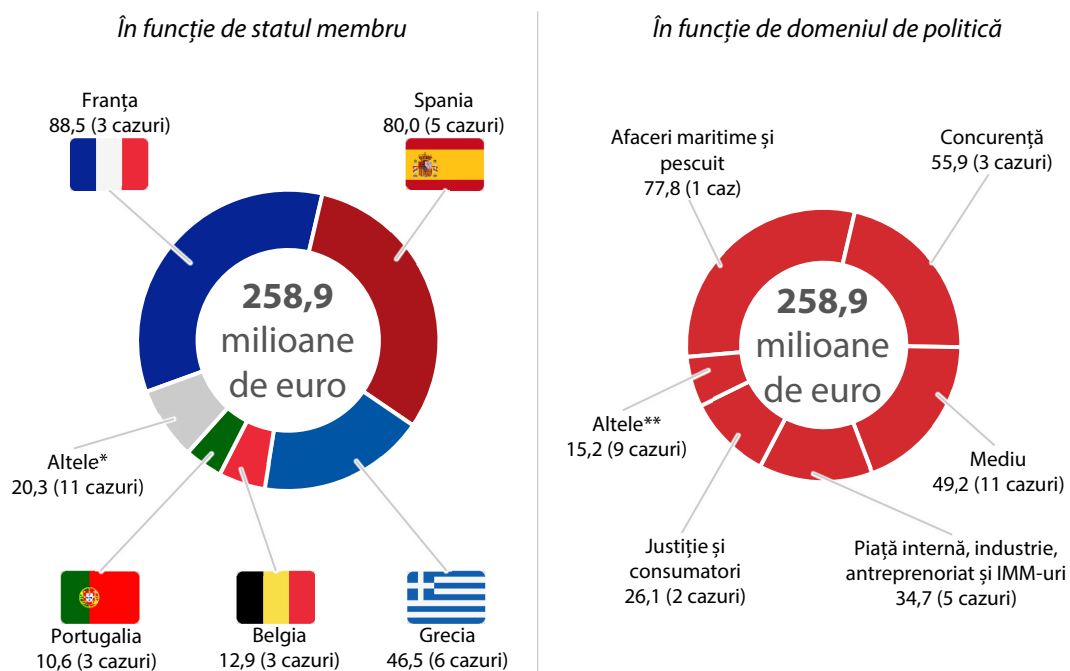
²⁶ Wahl și Prete, *Between Certainty, Severity and Proportionality* (2014).

²⁷ Cauza [C-304/02](#), punctele 80 și 84.

²⁸ Comisia, *Application of Article 228 of the EC Treaty*, [SEC/2005/1658](#).

Figura 23 – Sancțiunile plătite de statele membre în cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor care au fost închise, în perioada 1992-2023

(în milioane de euro)

Note:

* Luxemburg, Irlanda, România, Suedia, Slovacia, Cehia, Slovenia.

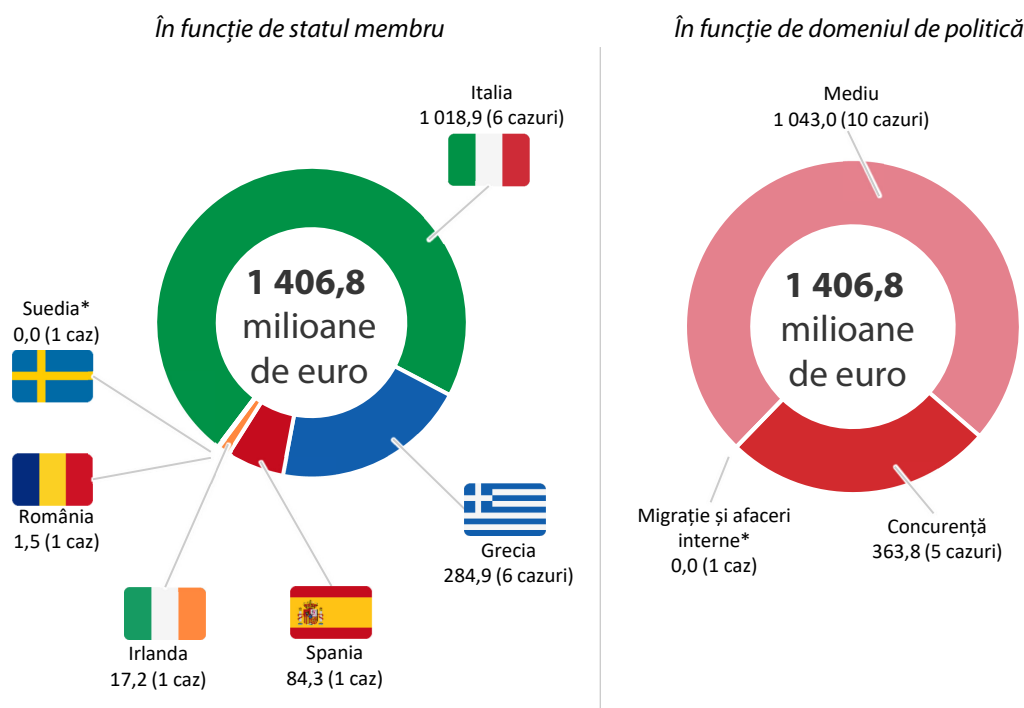
** Stabilitate financiară, servicii financiare și uniunea piețelor de capital, rețele de comunicații, conținut și tehnologie, mobilitate și transport, impozitare și uniune vamală, migrație și afaceri interne.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor Comisiei; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

64 În decembrie 2023, existau 16 cazuri active (din cele 47 menționate anterior) în care statele membre încălcau în continuare dreptul UE și pentru care făceau obiectul unor sancțiuni financiare în cuantum total de 1 406,8 milioane de euro; a se vedea [figura 24](#). În 13 din cele 16 cazuri active (în domeniul mediului și în cel al concurenței), statele membre implicate au plătit sancțiuni financiare timp de peste 3 ani, iar în 6 din aceste 13 cazuri, timp de peste 8 ani; a se vedea [anexa VI](#). Comisia a explicat această situație prin faptul că fiecare hotărâre a Curții de Justiție acoperă o gamă largă de încălcări care necesită mulți ani pentru a fi soluționate, în special în cazurile pentru care sunt necesare noi infrastructuri sau investiții substanțiale. Unele articole academice indică faptul că sancțiunile financiare, care ar trebui să exercite presiune economică asupra statului respectiv pentru a se conforma, nu pot întotdeauna să pună capăt încălcărilor²⁹.

Figura 24 – Sancțiunile plătite de statele membre în cazurile active de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, la sfârșitul anului 2023

(în milioane de euro)

Note:

* Hotărârea Curții de Justiție este recentă; prin urmare, nu s-au plătit încă sancțiuni.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, analiză proprie pe baza datelor Comisiei; pentru detalii, a se vedea [anexa III](#).

²⁹ Falkner, 2015, *Fines against member states: An effective new tool in EU infringement proceedings?*; Hofmann, 2018, *How long to compliance?*; Burelli, 2023, *The Deterrent Effect*

Comisia monitorizează și raportează în mod regulat cu privire la asigurarea respectării dreptului UE, însă respectarea termenelor de referință nu este acoperită de raportare

65 Cetățenii și alte părți interesate așteaptă niveluri de transparență ridicate cu privire la modul în care Comisia asigură respectarea dreptului UE de către statele membre și la propriile activități de supraveghere ale acesteia³⁰. Monitorizarea și raportarea adecvate ale activității sale ar trebui să se bazeze pe date exacte și să includă evaluări ale performanței și identificarea motivului pentru care termenele de referință nu sunt respectate întotdeauna.

Comisia efectuează analize periodice ale acțiunilor sale de asigurare a respectării legislației, însă recomandările sale nu se axează pe îmbunătățirea respectării termenelor de referință

66 Comisia elaborează rapoarte privind coerența pentru uz intern începând din 2008, pentru a arăta cum au evoluat acțiunile de asigurare a respectării legislației și pentru a contribui la evaluarea respectării termenelor de referință. Aceste analize evidențiază bunele practici și principalele evoluții în materie de politici de la raportul anterior. Ele formulează și posibile acțiuni pentru îmbunătățire în perioada următoare. Curtea a constatat că termenele de referință pentru controalele privind transpunerea și conformitatea (a se vedea punctele **23** și **24**) nu au fost monitorizate în toate rapoartele privind coerența în perioada 2017-2022. Concluziile rapoartelor au indicat probleme persistente legate de nerespectarea termenelor de referință.

of Financial Sanctions Pursuant to Article 260(2) TFEU in the Context of Violations of Environmental Obligations și Wennerås, 2016, *Making Effective Use of Article 260 TFEU*.

³⁰ Curtea de Conturi Europeană, Analiza panoramică: „Punerea în practică a dreptului UE”, 2018.

67 Comisia a anunțat că urma să se efectueze un bilanț al activităților sale de supraveghere și de asigurare a respectării legislației în 2021³¹. Acesta a fost realizat ca urmare a [analizei panoramice din 2018](#) a Curții și a fost finalizat în iulie 2023. Bilanțul a identificat aspecte din cadrul procedural actual care ar putea să ofere o imagine de ansamblu mai bună asupra modului în care dreptul UE este transpus, interpretat și aplicat. Sarcinile Comisiei de asigurare a respectării legislației trebuiau prioritizate în mod adecvat și trebuiau să fie stabilite strategii adecvate de punere în aplicare pentru a însoți și a monitoriza procesele naționale de transpunere sau de punere în aplicare. Raportul de bilanț a identificat și anumite provocări în ceea ce privește tratarea plângerilor, a dialogurilor EU Pilot și a procedurilor de neîndeplinire a obligațiilor și a formulat recomandări de îmbunătățire (cum ar fi tratarea eficientă a cazurilor de neîndeplinire a obligațiilor, modernizarea managementului performanței și facilitarea tratării plângerilor). Curtea a observat însă că problemele structurale sau sistematice nu erau definite, că nu se înregistrase timpul consacrat de direcțiile generale pentru sarcinile secundare de asigurare a respectării legislației și că avantajele externalizării sau efectul de descurajare al sancțiunilor nu erau discutate de raport.

Themis a îmbunătățit gestionarea cazurilor, dar nu dispune de unele funcționalități

68 Introducerea sistemului Themis în decembrie 2020 a contribuit la raționalizarea gestionării și a documentării activităților de asigurare a respectării dreptului UE. În loc de trei platforme diferite, Themis include într-o singură platformă integrată toate informațiile despre transpunere, plângeri și încălcări. Comisia poate să urmărească mai ușor fiecare caz de la inițiere până la încheiere. Themis permite și tranziția mai lină de la identificarea unei potențiale încălcări la deschiderea unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Platforma are o interfață pentru căutare și pentru extragerea datelor cu numeroase filtre, cum ar fi data, tipul de caz și decizia, care pot fi utilizate pentru rapoarte cu date personalizate. În aprilie 2023, a fost adăugat modulul Themis/Plângeri. Themis este totuși încă în curs de dezvoltare; Comisia intenționează să adauge ultimul element major, dialogul EU Pilot, în 2025.

³¹ Comisia, [O mai bună legiferare: unirea forțelor pentru îmbunătățirea legislației](#), 2021.

69 Curtea a constatat, de asemenea, că încă nu existau unele funcționalități, cum ar fi capacitatea de a extrage informații despre controalele privind transpunerea și conformitatea sau de a vedea momentul în care o direcție generală a creat efectiv în sistem anumite cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Datele creării, în modulul Themis/Încălcări, a cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor inițiate pe baza unor plângeri sau a unor cazuri EU Pilot corespund de fapt momentului în care plângerea sau cazul EU Pilot a fost introdus în sistem, și nu momentului inițierii cazului efectiv de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Așadar, conceptul de „dată a creării” nu este definit în mod clar. În plus, nu sunt disponibile informații care să indice dacă controalele privind conformitatea au fost externalizate. Deocamdată, Themis nu are un modul pentru planificarea prospectivă a controalelor și a resurselor (interne și externe). Toate acestea împiedică monitorizarea eficace de către Comisie a activităților sale de asigurare a respectării legislației.

Comisia publică informații pertinente, dar incomplete, despre asigurarea respectării dreptului UE

70 Din 1984, Comisia elaborează [rapoarte anuale privind monitorizarea aplicării dreptului UE](#). Acestea prezintă probleme de respectare a dreptului UE în statele membre și activitățile de supraveghere ale Comisiei. Rapoartele descriu aspecte precum tendințele-cheie, cooperarea cu statele membre și numărul de cazuri tratate. Ele indică și durata de tratare a plângerilor de către Comisie și, până în 2022, durata dialogurilor EU Pilot și a tratării cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

71 Comisia raportează în prezent numărul de cazuri și sancțiunile financiare plătite de statele membre vizate de sesizări ale Curții de Justiție și de hotărâri ale Curții, dar nu divulgă cuantumul sancțiunilor financiare pe care le-a propus. Ea furnizează informații despre petițiile cărora li s-a dat curs, dar nu precizează sistematic numărul celor pe care le primește de la Parlamentul European. Parlamentul a adus în discuție această chestiune, solicitând informații exacte despre numărul specific de petiții care au condus la un dialog EU Pilot³².

³² Parlamentul European, Comisia pentru afaceri juridice, Raport referitor la monitorizarea aplicării dreptului Uniunii Europene în 2020, 2021 și 2022.

72 Curtea a comparat anumite statistici selectate privind cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, cazurile EU Pilot și cazurile de plângeri din raportul anual din 2022, pentru a verifica fiabilitatea și exactitatea datelor din aceste rapoarte. A fost comparat numărul de cazuri noi de constatare a neîndeplinirii obligațiilor deschise în anii 2020-2022 și defalcarea pe tipuri de încălcare. Curtea a analizat și numărul de cazuri închise în 2022 și defalcarea pe etape procedurale. Activitatea Curții a confirmat statisticile Comisiei, cu excepția duratei necesare pentru tratarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Curtea nu a putut să o confirme deoarece datele creării anumitor cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor din baza de date Themis nu erau disponibile pentru extragere; a se vedea punctul **69**.

73 Comisia nu publică informații despre cât de bine își respectă oricare dintre termenele de referință. Chiar dacă acestea din urmă nu au un caracter juridic obligatoriu, Curtea consideră că este important ca Comisia să raporteze cu privire la ele, deoarece acest lucru ar contribui la consolidarea controlului public asupra performanței sale.

74 Comisia utilizează [Tabloul de bord al pieței unice](#) (din 1997), [Tabloul de bord privind justiția în UE](#) (din 2015) și [evaluarea punerii în aplicare a politicilor de mediu](#) (din 2017) pentru a-și completa raportarea în anumite domenii de politică, evidențiindu-le pe cele în care persistă încălcări ale legislației. Curtea a verificat statisticile referitoare la EU Pilot publicate în [Tablou de bord al pieței unice 2022](#) pentru a examina fiabilitatea și exactitatea acestor informații. Activitatea sa a confirmat statisticile Comisiei.

75 Curtea a comparat datele din [registru public al Comisiei](#) privind cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor cu baza de date Themis pentru a verifica dacă informațiile publicate erau complete și actualizate. Activitatea Curții a confirmat că Comisia a publicat fără întârziere cele mai recente decizii de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Curtea a constatat totuși că registrul public nu oferea detalii care să indice dacă un caz de constatare a neîndeplinirii obligațiilor a avut la bază o plângere, dacă un caz EU Pilot a fost deschis înaintea unei proceduri formale de constatare a neîndeplinirii obligațiilor sau dacă se propuseseră sancțiuni în cadrul sesizării Curții de Justiție. Aceste informații sunt totuși disponibile în mare parte în Themis.

Concluzii și recomandări

76 Curtea concluzionează că, deși Comisia a îmbunătățit gestionarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, închiderea acestora încă durează prea mult. Comisia monitorizează și raportează în mod regulat cu privire la asigurarea respectării dreptului UE, însă respectarea termenelor de referință nici nu s-a ameliorat, nici nu este acoperită de raportare.

77 Comisia a acordat prioritate controalelor privind transpunerea și conformitatea în comunicarea sa din 2017. Curtea a observat că intervalul de timp necesar Comisiei pentru a finaliza aceste controale a scăzut din 2017. Totuși, jumătate din controalele privind transpunerea și conformitatea tot au durat mai mult decât termenele de referință. Numărul de directive care au un termen de transpunere în fiecare an este cunoscut, dar Curtea a observat că direcțiile generale nu dispun de instrumente suficient de dezvoltate pentru a planifica în prealabil acest volum de muncă. Controalele externalizate s-au soldat cu durate medii de finalizare mult mai îndelungate în comparație cu controalele interne. Curtea a constatat și că direcțiile generale nu dispun de informații despre datele de finalizare pentru aproape o treime din controalele privind transpunerea și conformitatea din eșantionul Curții, ceea ce indică o lacună în documentarea și monitorizarea acestor activități prioritare. A se vedea punctele 23-28.

Recomandarea 1 – Să se îmbunătățească planificarea și documentarea controalelor privind transpunerea și conformitatea

Comisia ar trebui să îmbunătățească planificarea și documentarea controalelor privind transpunerea și conformitatea:

- (a) prin planificarea activității necesare pentru asigurarea respectării directivelor cât mai curând posibil, analizând în special nevoia de personal și de o posibilă expertiză externă; și
- (b) prin asigurarea faptului că direcțiile generale înregistrează toate datele de începere și de finalizare a controalelor.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2025.

78 În ceea ce privește termenul de referință de 1 an pentru tratarea plângerilor, Curtea a constatat că, în 38 % din cazurile din perioada 2012-2023, Comisia nu l-a respectat. S-a observat și că duratele de tratare a cazurilor au înregistrat o tendință ascendentă din 2021, deși numărul de plângeri nu a crescut. Majoritatea plângerilor înregistrate sunt închise deoarece informațiile furnizate nu sunt suficiente pentru a se putea stabili o încălcare a dreptului UE. În 2017, Comisia a introdus un formular de plângere standard, pentru a crește eficiența ca urmare a transmiterii unor plângeri mai bine motivate. În plus, Comisia a stabilit criterii pentru prioritizarea plângerilor, însă nu există orientări privind modul de interpretare a unora dintre acestea (cum ar fi „prejudicierea gravă a intereselor financiare ale UE” și „eșecul sistemic de a pune în aplicare legislația UE”). Curtea a constatat și că informațiile furnizate reclamantilor nu sunt întotdeauna complete. A se vedea punctele [29-38](#).

79 Pe lângă plângeri, Comisia mai primește și aproximativ 700 de petiții de la Parlamentul European în fiecare an, unele dintre acestea făcând trimitere la încălcări ale dreptului UE. În lipsa unei legături între baza de date internă cu petiții și platforma Themis, Comisia nu dispune de statistici privind numărul de petiții cărora li s-a dat curs sub forma unor cazuri deschise din proprie inițiativă în cadrul EU Pilot sau prin proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. A se vedea punctul [39](#).

80 În cazurile complexe sau atunci când încălcările dreptului UE nu sunt evidente, Comisia recurge la dialogurile EU Pilot pentru a le evalua, înainte de a decide dacă va deschide cazuri formale de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Curtea a constatat că perioada necesară pentru închiderea cazurilor EU Pilot a scăzut de la 34,9 luni în 2020 la 28,4 luni în 2023. În perioada vizată de auditul Curții, 74 % din cazurile EU Pilot închise au condus la respectarea dreptului UE de către statele membre, fără să se recurgă la o procedură formală de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. În 2020, noile orientări privind EU Pilot au introdus o durată de tratare a cazurilor de 9 luni, după care Comisia ar trebui să reevalueze dialogul EU Pilot și să decidă cu privire la modul de acțiune adecvat (lansarea unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, închiderea cazului sau prelungirea acestuia pentru o „perioadă limitată”). Deși orientările nu indică modul în care ar trebui luate deciziile privind prelungirea dialogurilor EU Pilot dincolo de termenul de 9 luni și nici cât timp în plus pot dura, în practică, 65 % din dialogurile EU Pilot au fost prelunghite dincolo de termenul de referință inițial de 9 luni. A se vedea punctele [41-47](#).

Recomandarea 2 – Să se îmbunătățească tratarea plângerilor și a petițiilor și gestionarea dialogului EU Pilot

Comisia ar trebui să îmbunătățească tratarea plângerilor și a petițiilor și gestionarea dialogului EU Pilot:

- (a) prin înregistrarea sistematică, în dosarul corespunzător al plângerii, a informațiilor care au ajuns la Comisie prin alte canale (cum ar fi petițiile) și prin gruparea reclamațiilor de natură similară;
- (b) prin elaborarea unor orientări pentru interpretarea criteriilor de priorizare a plângerilor, cum ar fi „prejudicierea gravă a intereselor financiare ale UE” și „eșecul sistemic de a pune în aplicare legislația UE”, pentru a îmbunătăți aplicarea consecventă la nivelul direcțiilor generale;
- (c) prin informarea sistematică a reclamanților cu privire la modificarea statutului plângerilor lor, pentru a asigura transparența; și
- (d) prin definirea unor criterii pentru prelungirea cazurilor EU Pilot dincolo de termenul de 9 luni, pentru a asigura consecvența și monitorizarea adecvată.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2025.

81 În ceea ce privește cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, Curtea a constatat o creștere a ponderii cazurilor a căror închidere durează mai mult decât termenele de referință. În 2023, 72 % din cazurile de necomunicare au durat mai mult decât termenul de referință de 1 an. Deși, în medie, termenul de referință de 3 ani pentru cazurile de aplicare necorespunzătoare și de neconformitate a fost respectat în perioada 2012-2022, începând din 2021, o pondere tot mai mare a acestor cazuri a durat mai mult decât termenul de referință. Curtea a observat că acele cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor închise după termenul de referință au implicat un număr mai mare de discuții între Comisie și statele membre. A se vedea punctele [48-58](#).

82 Curtea a constatat că majoritatea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor din perioada 2012-2023 au fost soluționate înainte de propunerea de sancțiuni de către Comisie. Modul în care Comisia a calculat aceste sancțiuni a fost în conformitate cu metodologia. În plus, Comisia a urmărit plata sancțiunilor de către statele membre și a evaluat periodic datele de conformare în comparație cu ceea ce s-a stabilit în hotărârile Curții de Justiție. Până în decembrie 2023, Curtea de Justiție impusese sancțiuni pentru statele membre în 47 de cazuri. În majoritatea cazurilor, statele membre au modificat dreptul intern pentru a fi conform cu dreptul UE (și cazul relevant de constatare a neîndeplinirii obligațiilor a fost închis) în medie la 1,3 ani după impunerea sancțiunilor. Totuși, în 13 cazuri, Curtea a observat că statele membre în cauză au plătit sancțiuni financiare timp de mai mulți ani la rând, în loc să rectifice încălcările dreptului UE. Acest lucru generează preocupări legate de efectul de descurajare al acestor sancțiuni financiare. A se vedea punctele [59-64](#).

Recomandarea 3 – Să se consolideze gestionarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și să se actualizeze, după caz, metodologia pentru propunerea de sancțiuni

Comisia ar trebui să consolideze gestionarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și sancțiunile:

- (a) prin monitorizarea progreselor realizate în tratarea cazurilor pentru a identifica eventualele blocaje și pentru a lua măsuri proactive de remediere, adaptând resursele necesare și prioritățile mai din timp dacă este necesar; și
- (b) prin revizuirea metodologiei pentru propunerea de sancțiuni, pentru a se asigura că acestea reprezintă un element de descurajare suficient.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: pentru litera (a), decembrie 2027; pentru litera (b), decembrie 2026.

83 Sistemul de gestionare a cazurilor Themis a îmbunătățit considerabil monitorizarea cazurilor. Comisia efectuează analize interne periodice ale coerenței acțiunilor sale de asigurare a respectării legislației la nivelul departamentelor implicate, însă Curtea a constatat că aceste analize nu au contribuit suficient la îmbunătățirea respectării termenelor de referință. Comisia a publicat informații despre aplicarea și asigurarea respectării dreptului UE care sunt exacte în ansamblu, însă datele privind respectarea termenelor de referință nu sunt complete. A se vedea punctele [66-75](#).

Recomandarea 4 – Să se consolideze monitorizarea și raportarea cu privire la activitățile de asigurare a respectării legislației

Comisia ar trebui să își îmbunătățească monitorizarea și raportarea privind activitățile de asigurare a respectării legislației:

- (a) prin monitorizarea duratei de tratare a cazurilor, inclusiv în raport cu toate termenele de referință orientative relevante, cu ajutorul permanent al sistemului informatic al Comisiei pentru gestionarea cazurilor; și
- (b) prin raportarea anuală cu privire la performanța Comisiei în raport cu toate termenele de referință orientative publice.

Data-țintă pentru punerea în aplicare a recomandării: decembrie 2026.

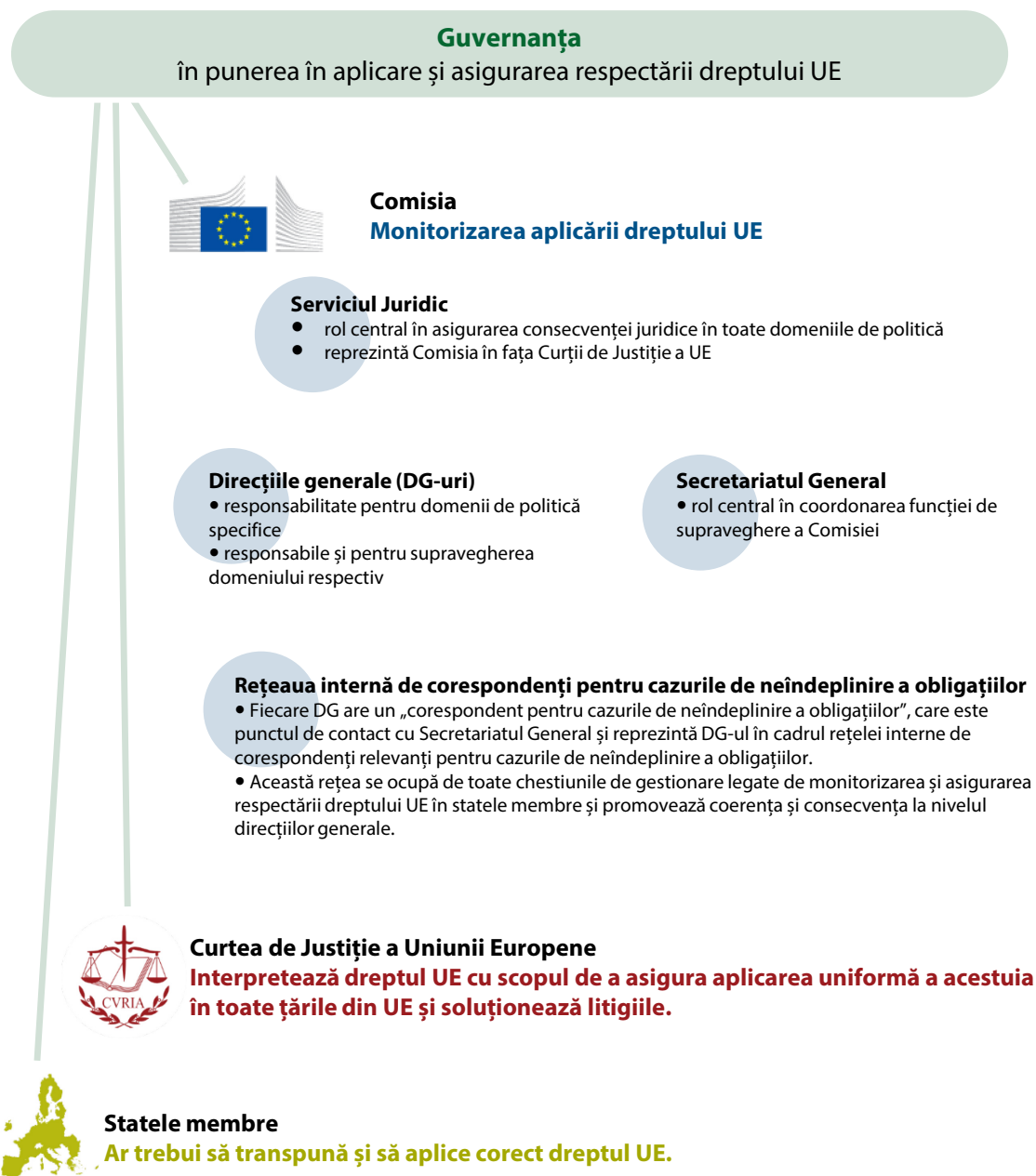
Prezentul raport a fost adoptat de Camera V, condusă de domnul Jan Gregor, membru al Curții de Conturi, la Luxemburg, în ședința sa din 13 noiembrie 2024.

Pentru Curtea de Conturi

Tony Murphy
Președinte

Anexe

Anexa I – Guvernanța în punerea în aplicare și asigurarea respectării dreptului UE

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei.

Anexa II – Termenele de referință ale Comisiei pentru monitorizare

Tip de procedură	Termene de referință pentru monitorizare	Înainte de comunicarea din 2017	Publică/ Internă
Evaluarea conformității	6 luni pentru controalele privind transpunerea	Nu (ianuarie 2017)	Publică 33
	24 de luni pentru controalele privind conformitatea	Nu (ianuarie 2017)	
Tratarea plângerilor	15 zile pentru transmiterea unei confirmări de primire	Nu (ianuarie 2017)	Publică 34
	2 luni pentru a furniza feedback reclamantului după evaluarea preliminară a plângerii (în termenul de referință de 1 an)	Nu (decembrie 2020)	Publică 35
	De regulă, Comisia va investiga plângerile cu scopul de a ajunge la o decizie de a emite o scrisoare de punere în întârziere sau de a închide cazul în termen de cel mult 1 an de la data înregistrării plângerii. Garanții procedurale pentru reclamant: în cazul în care se depășește termenul de referință de 1 an, direcția generală trebuie să îl informeze în scris pe reclamant, transmițând un răspuns provizoriu. Informațiile referitoare la deciziile luate pentru cazul de constatare a neîndeplinirii obligațiilor trebuie trimise reclamantilor după fiecare decizie (scrisoare de punere în întârziere, aviz motivat, sesizare a Curții sau închiderea cazului).	Da (aprilie 2012)	Publică 36
Dialog EU Pilot	9 luni pentru finalizarea dialogului EU Pilot	Nu (iulie 2020)	Internă
	3 ani pentru gestionarea cazurilor BAD, NCF și REG de constatare a neîndeplinirii obligațiilor	Da (2010)	Internă

³³ Instrumentul nr. 39 din *Better regulation toolbox* .

³⁴ Anexă la legislația UE: O mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune (2017/C 18/02), p. 1.

³⁵ Plan de acțiune pe termen lung pentru o mai bună implementare și asigurare a respectării normelor privind piața unică, COM(2020) 94, acțiunea 20.

³⁶ Comunicarea Comisiei: „Actualizarea gestionării relațiilor cu petiționarii în ceea ce privește aplicarea dreptului Uniunii”, COM(2012) 154, p. 6.

Tip de procedură	Termene de referință pentru monitorizare	Înainte de comunicarea din 2017	Publică/ Internă
Gestionarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor	1 an pentru închiderea cazurilor NCM de constatare a neîndeplinirii obligațiilor (necomunicarea măsurilor naționale de transpunere) sau pentru sesizarea Curții de Justiție cu privire la acestea	Da (2007)	Publică ³⁷
	18 luni pentru a doua sesizare a Curții de Justiție sau pentru închidere	Da (2011)	Publică ³⁸

Notă: tipuri de neîndeplinire a obligațiilor: necomunicare (NCM), neconformitate (NCF), aplicare necorespunzătoare (BAD) și încălcarea regulamentelor, a tratatelor și a deciziilor (REG).

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza orientărilor și a comunicărilor Comisiei.

³⁷ Comisia, *Către o Europă a rezultatelor – aplicarea legislației comunitare* [COM(2007) 502], p. 9.

³⁸ Comisia, *Punerea în aplicare a articolului 260 alineatul (3) din TFUE* (2011/C 12/01).

Anexa III – Prezentarea sumară a metodologiei privind datele

Curtea descrie succint metodologia utilizată pentru diferite părți ale auditului său.

- (a) **Studii de caz.** Eșantionul Curții format din 31 de cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor a fost selectat utilizând parametri specifici: direcțiile generale cu cel mai mare număr de cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, baza pentru cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, cazurile cu sau fără dialoguri EU Pilot, utilizarea sancțiunilor financiare, durata cazurilor. Pentru toate cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor incluse în eșantion, Curtea a creat o cronologie care începe de la data la care a apărut problema specifică (plângerea a fost înregistrată sau chestiunea a fost depistată de direcția generală) și se finalizează la închiderea cazului. Curtea s-a bazat pe propria analiză pentru a evidenția bunele sau relele practici și a verificat nu numai respectarea termenelor de referință pentru monitorizare, ci și timpul scurs între diferitele etape (scrisoare de punere în întârziere, aviz motivat, sesizarea Curții de Justiție, închidere).
- (b) **Chestionar transmis celor 15 direcții generale.** Curtea a selectat direcțiile generale care tratează plângerile și cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și le-a transmis tuturor un chestionar standardizat. Scopul său a fost de a obține informații despre volumul de muncă (de exemplu, numărul de acte legislative ale UE monitorizate) și resurse (de exemplu, personalul și utilizarea contractanților externi). Aceste informații ar permite Curții să analizeze resursele utilizate pentru depistarea și corectarea potențialelor încălcări. Direcțiile generale selectate au fost direcțiile generale AGRI, CLIMA, CNECT, COMP, EMPL, ENER, ENV, FISMA, SANTE, GROW, JUST, MARE, HOME, MOVE și TAXUD.
- (c) **Figuri și grafice.** Tabelul de mai jos descrie datele utilizate.

Numărul figurii	Metodologie
<i>Figura 6</i>	Numărul de termene de transpunere acoperă doar termenele din perioada 1.1.2012-31.12.2023 și nu include termenele cu statutul „Nu se aplică statului membru” din baza de date Themis, adică directivele pe care statele membre nu au obligația de a le transpune. Numărul de petiții este obținut din evidențele Parlamentului European. Acestea ar putea să nu utilizeze aceeași definiție a potențialelor încălcări ale dreptului UE ca cea utilizată de Comisie.

Numărul figurii	Metodologie
	Numărul de plângeri acoperă plângerile înregistrate în perioada 1.1.2012-31.12.2023 al căror tip de închidere nu este „duplicat” în baza de date Themis. Numărul de plângeri cărora li s-a dat curs în cadrul EU Pilot sau în mod direct în cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor se referă la plângerile pentru care a fost transmis un caz EU Pilot sau un caz de constatare a neîndeplinirii obligațiilor în perioada 1.1.2012-31.12.2023, dar unele dintre aceste plângeri au fost înregistrate în perioada 1.1.2008-31.12.2011. Numărul de cazuri EU Pilot acoperă doar cazurile transmise statelor membre în perioada 1.1.2012-31.12.2023. Statutul cazurilor (activ/închis) este cel de la 31.12.2023. Numărul de cazuri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor acoperă doar cazurile pentru care o scrisoarea de punere în întârziere a fost transmisă în perioada 1.1.2012-31.12.2023. Statutul cazurilor (activ/închis) este cel de la 31.12.2023.
<i>Figura 7</i>	Informațiile acoperă doar cele 15 direcții generale enumerate la litera (b) din această anexă și au fost primite în ianuarie 2024.
<i>Figura 8</i>	Durata medie de finalizare a controlului privind transpunerea este calculată de la termenul de transpunere sau de la data la care statul membru a notificat măsurile sale de transpunere deplină, dacă această dată a fost posterioară termenului, și până la data de finalizare a controlului privind transpunerea, comunicată Curții de către DG relevantă. Durata medie de finalizare a controlului privind conformitatea este calculată de la data la care statul membru a notificat măsurile sale de transpunere și până la data de finalizare a controlului privind conformitatea, comunicată Curții de către DG relevantă. Datele se referă doar la cele 15 direcții generale enumerate la litera (b) din această anexă. Curtea prezintă date doar pentru măsurile notificate în perioada 2012-2020.
<i>Figura 11</i>	Numărul de plângeri este defalcat pe ani de înregistrare a plângerii. Curtea prezintă toate plângerile admisibile înregistrate în fiecare an (pentru informații despre acest criteriu, a se vedea punctul 30) al căror tip de închidere nu este „duplicat” în baza de date Themis. Numărul de plângeri cărora li s-a dat curs se bazează pe transmiterea sau nu de către Comisie a unui caz EU Pilot sau a unei scrisori de punere în întârziere statului membru vizat de

Numărul figurii	Metodologie
	plângere. Se consideră că tuturor acestor plângeri li s-a „dat curs” în anul în care a fost transmis cazul EU Pilot sau în care a fost lansată procedura formală de constatare a neîndeplinirii obligațiilor (prin scrisoare de punere în întârziere). De exemplu, dacă o plângere a fost înregistrată în 2015 și Comisia a notat în Themis că acesteia i s-a dat curs prin intermediul unui caz EU Pilot transmis în 2017, atunci se consideră că acestei plângeri i s-a dat curs în 2017.
Figura 12	Datele se referă la toate plângerile admisibile (indiferent de statutul plângerii, adică deschisă, închisă sau transferată către un caz EU Pilot sau un caz de constatare a neîndeplinirii obligațiilor) înregistrate în perioada 1.1.2008-31.12.2023 al căror tip de închidere nu este „duplicat”, în funcție de anul de închidere sau de anul transmiterii scrisorii de punere în întârziere, dacă este cazul. Perioada de referință pentru această figură începe în 2008, și nu în 2012 ca în figura 6, pentru a permite acumularea perioadei efective pentru plângerile tratate în 2012, dar înregistrate înainte de acest an. În cazul în care Curtea ar fi luat în considerare doar cazurile înregistrate începând din 2012, duratele medii de tratare a cazurilor din 2012 ar fi scurte în mod artificial.
Figura 13	Datele se referă la toate plângerile admisibile înregistrate în perioada 1.1.2008-31.12.2023 al căror tip de închidere nu este „duplicat” în baza de date Themis și fie pentru care a fost transmisă o scrisoare de punere în întârziere, fie care au fost închise în perioada 1.1.2012-31.12.2023, în funcție de DG responsabilă, pentru cele 15 direcții generale enumerate la litera (b) din această anexă. Perioada de referință pentru această figură începe în 2008, și nu în 2012 ca în figura 6, pentru a permite acumularea perioadei efective pentru plângerile tratate în 2012, dar înregistrate înainte de acest an. În cazul în care Curtea ar fi luat în considerare doar cazurile înregistrate începând din 2012, duratele medii de tratare a cazurilor din 2012 ar fi scurte în mod artificial.
Figura 14	Datele se referă la toate cazurile EU Pilot transmise statelor membre în perioada 1.1.2008-31.12.2023 și sunt defalcate în funcție de anul de închidere a cazului. Durata de tratare a cazului este calculată de la data la care cazul a fost transmis statului membru în cauză până la data închiderii. Perioada de referință pentru această figură începe în 2008, și nu în 2012 ca în figura 6, pentru a permite acumularea perioadei efective pentru cazurile închise în 2012, dar deschise înainte de

Numărul figurii	Metodologie
	acest an. În cazul în care Curtea ar fi luat în considerare doar cazurile prezentate începând din 2012, durata medie de tratare a cazurilor în 2012 ar fi scurtă în mod artificial. Cazurile soluționate sunt toate cazurile închise al căror tip de închidere este „închidere normală”, „închidere prin colegiu [al comisarilor UE]” sau „urmărire subsecventă” în baza de date EU Pilot.
Figura 15	Curtea calculează timpii de răspuns ai statelor membre și timpii de evaluare de către direcțiile generale pentru toate cazurile EU Pilot transmise statelor membre în perioada 1.1.2008-31.12.2023 și Curtea prezintă datele în funcție de anul de închidere a cazului. Perioada de referință pentru această figură începe în 2008, și nu în 2012 ca în <i>figura 6</i>, pentru a permite acumularea perioadei efective pentru cazurile închise în 2012, dar deschise înainte de acest an. În cazul în care Curtea ar fi luat în considerare doar cazurile prezentate începând din 2012, perioadele medii de răspuns și de evaluare din 2012 ar fi scurte în mod artificial. Timpul de răspuns al statelor membre este calculat pentru fiecare caz ca durata medie a evenimentelor consecutive din baza de date EU Pilot de tip „caz transmis statului membru”, „evaluare de către DG” sau „informații suplimentare solicitate”, pe de o parte, și de tip „răspunsul statului membru”, „răspunsul final al statului membru” sau „notă adăugată de statul membru”, pe de altă parte. Timpul de evaluare de către direcțiile generale este calculat pentru fiecare caz ca durata medie a evenimentelor consecutive din baza de date EU Pilot de tip „răspunsul statului membru”, „răspunsul final al statului membru” sau „notă adăugată de statul membru”, pe de o parte, și „evaluare de către DG” sau „informații suplimentare solicitate”, pe de altă parte.
Figura 16	Analiza acoperă toate cazurile EU Pilot transmise statelor membre în perioada 1.1.2008-31.12.2023. Cazurile deschise la sfârșitul anului pentru fiecare an calendaristic sunt calculate însumând numărul total al cazurilor deschise la sfârșitul anului calendaristic anterior și numărul de cazuri deschise în anul calendaristic curent și scăzând numărul de cazuri închise în anul calendaristic curent. Curtea prezintă în grafic doar anii 2012-2023. Această figură utilizează cazurile EU Pilot transmise din 2008, deoarece existau cazuri deschise deja înainte de 2012 care au fost închise după acest an.

Numărul figurii	Metodologie
	Discrepanța dintre numărul de cazuri EU Pilot active raportate la 31.12.2023 din <i>figura 6</i> (619) și numărul de cazuri deschise la sfârșitul anului 2023 din această figură (621) se explică prin existența a două cazuri transmise înainte de 2012, care erau încă active la data-limită utilizată de Curte.
<i>Figura 17</i>	Datele se referă la toate cazurile EU Pilot închise și transmise statelor membre în perioada 1.1.2012-31.12.2023, defalcate în funcție de DG responsabilă, conform situației de la 31.12.2023. Durata de tratare a cazurilor este calculată de la data la care cazul a fost transmis statului membru în cauză până la data închiderii.
<i>Figura 18</i>	Datele se referă la toate cazurile NCM de constatare a neîndeplinirii obligațiilor închise, pentru care au fost transmise scrisori de punere în întârziere statelor membre în perioada 1.1.2008-31.12.2023, defalcate în funcție de anul de închidere a cazului. Perioada de referință pentru această figură începe în 2008, și nu în 2012 ca în <i>figura 6</i>, pentru a permite acumularea perioadei efective pentru cazurile închise sau pentru care s-a efectuat o sesizare în 2012, dar deschise înainte de acest an. În cazul în care Curtea ar fi luat în considerare doar cazurile deschise începând din 2012, durata medie de tratare a cazurilor în 2012 ar fi scurtă în mod artificial.
<i>Figura 19</i>	Pentru fiecare an calendaristic, numărul cazurilor care erau, la sfârșitul anului, deschise, dar încă nu deferite Curții de Justiție este calculat însumând numărul total al cazurilor active la sfârșitul anului calendaristic anterior pentru care nu a fost sesizată Curtea de Justiție și numărul de cazuri noi deschise în anul calendaristic curent și scăzând numărul de cazuri închise în anul calendaristic curent înainte să fi fost sesizată Curtea de Justiție sau pentru care a fost sesizată aceasta. Curtea include în analiză toate cazurile NCM cu o scrisoare de punere în întârziere transmisă în perioada 1.1.2008-31.12.2023, însă Curtea prezintă în grafic doar anii 2012-2023. Curtea include cazurile cu o scrisoare de punere în întârziere transmisă din 2008, deoarece existau cazuri deschise deja înainte de 2012 și care au fost închise sau pentru care s-a efectuat o sesizare după acest an.
<i>Figura 20</i>	Datele se referă la toate cazurile BAD/REG/NCF de constatare a neîndeplinirii obligațiilor închise pentru care au fost transmise scrisori de punere în întârziere statelor membre în perioada 1.1.2008-31.12.2023, defalcate în funcție de anul de închidere a cazului.

Numărul figurii	Metodologie
	Perioada de referință pentru această figură începe în 2008, și nu în 2012 ca în figura 6, pentru a permite acumularea perioadei efective pentru cazurile închise sau pentru care s-a efectuat o sesizare în 2012, dar deschise înainte de acest an. În cazul în care Curtea ar fi luat în considerare doar cazurile deschise începând din 2012, durata medie de tratare a cazurilor în 2012 ar fi scurtă în mod artificial.
Figura 21	Pentru fiecare an calendaristic, numărul cazurilor care erau, la sfârșitul anului, deschise, dar încă nu deferite Curții de Justiție este calculat însumând stocul de cazuri active la sfârșitul anului calendaristic anterior pentru care încă nu a fost sesizată Curtea de Justiție și numărul de cazuri noi deschise în anul calendaristic curent și scăzând numărul de cazuri închise în anul calendaristic curent înainte să fi fost sesizată Curtea de Justiție sau pentru care a fost sesizată aceasta. Curtea include în analiză toate cazurile BAD/REG/NCF cu o scrisoare de punere în întârziere transmisă în perioada 1.1.2008-31.12.2023, însă Curtea prezintă doar anii 2012-2023. Curtea include cazurile transmise din 2008, deoarece existau cazuri deschise deja înainte de 2012 care au fost închise sau pentru care s-a efectuat o sesizare după acest an.
Figura 22	Datele se referă la toate cazurile BAD/REG/NCF cu o scrisoare de punere în întârziere transmisă în perioada 1.1.2008-31.12.2023, pentru care Curtea de Justiție a pronunțat o primă hotărâre, defalcate în funcție de anul de închidere a cazului.
Figura 23	Datele se referă la toate sancțiunile plătite de statele membre în cazurile închise de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, ca urmare a unei hotărâri a Curții de Justiție după o sesizare a acesteia în temeiul articolului 260 TFUE, în cuantumul curente la 31.12.2023.
Figura 24	Datele se referă la toate sancțiunile plătite de statele membre în cazurile deschise (active) de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, ca urmare a unei hotărâri a Curții de Justiție după o sesizare a acesteia în temeiul articolului 260 TFUE, în cuantumul curente la 31.12.2023.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană.

Anexa IV – Studii de caz (plângeri)

DG	Stat membru	Tip de neîndepl. obl.	Zile până la deschiderea EU Pilot	Zile până la lansarea proc. const. neîndepl. obl.	Confirmare de primire trimisă în 15 zile de la primirea plângerii?	Reclamantul a fost informat asupra fiecărei etape? **	Număr de răspunsuri provizorii anuale din nr. total necesar
FISMA	AT	NCF	428	1 106	DA	Parțial	2/3
CNECT	PT	NCF	171	977	DA	Parțial	0/2
MOVE	IT	NCF	186	1 222	NU	Parțial	0/3
GROW	BG	BAD	444	732	DA	Parțial	0/2
GROW	PT	BAD	120	667	DA	NU	0/1
GROW	AT	BAD	96	488	DA	Parțial	0/1
JUST	FR	BAD	169	2 416	DA	Parțial	0/6
GROW	CY	REG	85	352	DA	Parțial	0/1
TAXUD	BE	REG	174	955	DA	Parțial	1/2
ENV	ES	BAD	92	/	NU	Parțial	/
GROW	SK	REG	92	582	DA	DA	0/1
ENV	HR	BAD	135	543	DA	Parțial	0/1
FISMA	EL	REG	N/A	470	DA	DA	1/1

Notă: tipuri de neîndeplinire a obligațiilor: necomunicare (NCM), neconformitate (NCF), aplicare necorespunzătoare (BAD) și încălcarea regulamentelor, a tratatelor și a deciziilor (REG).

* Termen de referință de 1 an (365 de zile).

** Dialog EU Pilot, scrisoare de punere în întârziere, aviz motivat, sesizarea Curții de Justiție, hotărâri judecătorești, scrisoare premergătoare închiderii, închiderea cazului de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, 31 de studii de caz utilizând informații furnizate de Comisie.

Anexa V – Prezentarea generală a 31 de studii de caz privind cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor

✓ – termen de referință respectat

X – termen de referință nerespectat

N/A – termenul de referință nu se aplică

DG responsabilă	Tip de neîndep. obl.	SM	Data*	Proc. const. neîndep. obl. lansată la timp? **	Caz const. neîndep. obl. închis/prima sesizare? ***	Caz const. neîndep. obl. închis/a doua sesizare? ****	Durată totală (ani)
FISMA	NCF-CPTL	AT	30.1.2019	X	✓	N/A	3,7
CNECT	NCF-CPTL	PT	25.6.2012	X	X	✓	9,1
MOVE	NCF-CPTL	IT	18.6.2012	X	X	N/A	10,7
GROW	BAD-CPTL	BG	21.6.2010	X	✓	N/A	3,8
GROW	BAD-CPTL	PT	16.9.2015	X	✓	N/A	3,4
GROW	BAD-CPTL	AT	25.3.2015	X	✓	✓	6,5
JUST	BAD-CPTL	FR	13.12.2012	X	X	N/A	10,1
GROW	REG-CPTL	CY	6.3.2013	X	✓	N/A	2,1
TAXUD	REG-CPTL	BE	14.2.2012	X	✓	N/A	5,3
ENV	BAD-CPTL	ES	30.8.2012	X	✓	N/A	7,2
GROW	REG-CPTL	SK	15.7.2015	X	✓	N/A	3,3
ENV	BAD-CPTL	HR	30.9.2013	X	✓	X	Caz încă deschis
FISMA	REG-CPTL	EL	16.6.2021	X	✓	X	2,1
JUST	NCF-OIC	FI	27.11.2012	✓	✓	✓	2,4
ENV	NCF-OIC	BG	9.12.2010	X	X	N/A	10
ENER	BAD-OIC	EL	21.3.2013	X	✓	✓	4,2
MOVE	REG-OIC	HR	NU EXISTĂ DATE	X	✓	✓	
MOVE	REG-OIC	PL	1.1.2013	X	✓	✓	5,1
ENER	NCF-OIC	SI	3.2.2015	X	✓	✓	4,6
ENV	BAD-OIC	MT	NU EXISTĂ DATE	X	✓	N/A	
ENV	BAD-OIC	ES	23.3.2016	X	✓	✓	5,2
GROW	NCF-OIC	SE	24.1.2019	✓	X	N/A	4,4

DG responsabilă	Tip de neîndep. obl.	SM	Data*	Proc. const. neîndep. obl. lansată la timp? **	Caz const. neîndep. obl. închis/prima sesizare? ***	Caz const. neîndep. obl. închis/a doua sesizare? ****	Durată totală (ani)
MOVE	REG-OIC	IT	NU EXISTĂ DATE	✓	✓	N/A	
HOME	NCM	LU	15.5.2015	X	X	N/A	3,5
SANTE	NCM	HU	31.8.2019	✓	✓	N/A	0,2
FISMA	NCM	RO	26.6.2017	✓	✓	N/A	4,0
EMPL	NCM	LT	20.8.2014	✓	X	N/A	5,6
FISMA	NCM	IE	26.6.2017	✓	✓	N/A	4,0
CNECT	NCM	BE	1.1.2016	✓	X	N/A	4,9
FISMA	NCM	SI	3.7.2017	✓	✓	N/A	3,9
JUST	NCM	ES	6.5.2018	✓	X	N/A	3,8

CPTL – caz bazat pe o plângere.
OIC – caz din proprie inițiativă.

*:

Pentru cazurile NCF/BAD/REG-CPTL, data la care a fost înregistrată plângerea.
Pentru cazurile NCF/BAD/REG-OIC, data la care cazul a fost detectat de DG.
Pentru cazurile NCM, data la care a expirat termenul de transpunere.

**:

Pentru CPTL, 1 an de la înregistrarea plângerii.
Pentru OIC, 1 an de la detectarea cazului.
Pentru cazurile NCM, 9 luni de la expirarea termenului de transpunere.

***:

Pentru cazurile NCF/BAD/REG, 3 ani de la transmiterea scrisorii de punere în întârziere până la decizia de a închide cazul sau de a sesiza Curtea de Justiție cu privire la acesta.
Pentru cazurile NCM, 1 an de la transmiterea scrisorii de punere în întârziere până la decizia de a închide cazul sau de a sesiza Curtea de Justiție cu privire la acesta.

****:

Pentru toate cazurile de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, 8-18 luni de la data primei hotărâri judecătorești până la data deciziei de a sesiza a doua oară Curtea de Justiție sau până la data închiderii.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza informațiilor din partea Comisiei și a datelor Themis.

Anexa VI – Sancțiuni financiare

Deși Comisia poate propune sancțiuni financiare, Curtea de Justiție este cea care trebuie să stabilească cuantumul pe care le consideră adecvate. Sancțiunile impuse de Curtea de Justiție pot consta în **plata unei sume forfetare** (calculate de la data constatării neîndeplinirii obligațiilor și până la pronunțarea hotărârii Curții de Justiție sau până la conformitatea deplină, dacă aceasta din urmă este anterioară celei dintâi), plus o **plată zilnică a unei penalități cu titlu cominatoriu** (pentru a determina statul membru să înceteze încălcarea cât mai curând posibil după pronunțarea hotărârii).

Comisia actualizează anual valorile forfetare aferente penalității zilnice și sumei forfetare, precum și o sumă forfetară minimă și un factor „n” pentru fiecare stat membru³⁹. Factorul „n” reflectă capacitatea statului membru de a plăti, calculată utilizând ponderea PIB-ului și a populației acestuia.

Plata zilnică a unei penalități cu titlu cominatoriu este calculată înmulțind valoarea forfetară a penalității zilnice cu titlu cominatoriu (astfel cum este actualizată anual de către Comisie), mai întâi cu coeficienții referitori la gravitate și cu durata neîndeplinirii obligațiilor și apoi cu factorul „n”.

Pentru **suma forfetară**, se calculează un quantum zilnic (sumă forfetară) înmulțind valoarea forfetară a sumei forfetare cu un coeficient referitor la gravitate și apoi cu factorul „n”. **Plata sumei forfetare** este rezultatul înmulțirii quantumului zilnic (sumă forfetară) cu numărul de zile în care neîndeplinirea obligațiilor persistă între data primei hotărâri judecătorești și data la care neîndeplinirea obligațiilor încetează sau data pronunțării hotărârii, în temeiul [articolului 260 alineatul \(2\) TFUE](#).

Comisia propune o **plată a unei sume forfetare** bazată pe quantumul zilnic (sumă forfetară) atunci când rezultatul calculului menționat anterior depășește suma forfetară minimă pentru statul membru în cauză⁴⁰.

³⁹ *Infringement procedure, Financial penalties.*

⁴⁰ Secțiunea 4, [Comunicarea 2023/C 2/01](#).

Calcularea sancțiunilor financiare

C_g – gravitatea încălcării
(factor între 1 și 20)

C_d – durata
(factor între 1 și 3)

n – factorul „n”
(capacitatea de plată a statului membru)

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza prezentării Comisiei privind Procedura de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și asigurarea respectării dreptului UE, februarie 2023.

În cazul procedurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor deschise până la 19 ianuarie 2017 (data la care a fost publicată comunicarea intitulată „[Legislația UE: o mai bună aplicare pentru obținerea unor rezultate mai bune](#)”), Comisia va solicita **doar plata unei penalități cu titlu cominatoriu** atunci când propune sesizarea Curții de Justiție cu privire la un caz de constatare a neîndeplinirii obligațiilor. Conform comunicării, Comisia va solicita însă atât **plata unei penalități cu titlu cominatoriu**, cât și **o sumă forfetară** în toate cazurile acoperite de [articolul 260 alineatul \(3\) TFUE](#) în care decizia de a transmite scrisoarea de punere în întârziere a fost adoptată după 19 ianuarie 2017 (a se vedea punctul **10**).

Calcularea sancțiunilor financiare – Belgia (NCM)

Comisia a decis să sesizeze Curtea de Justiție cu privire la Belgia la 13 iulie 2017 și să solicite impunerea unor sancțiuni financiare în temeiul [articolului 260 alineatul \(3\) TFUE](#). Belgia notificase, până la momentul respectiv, doar o măsură de transpunere a Directivei 2014/61/UE privind măsuri de reducere a costului instalării rețelelor de comunicații electronice de mare viteză.

Valoarea forfetară a penalității zilnice cu titlu cominatoriu (V-Fpc) pentru calcularea sancțiunilor financiare în acest caz a fost de 680 de euro.

Pe baza analizei sale, Comisia a propus un **coeficient referitor la gravitate (Cg)** de 9 în acest caz.

Coeficientul referitor la durată (Cd) este calculat luând în considerare perioada în luni cuprinsă între ziua următoare expirării termenului de transpunere stabilit în directiva în cauză și data deciziei de a sesiza Curtea de Justiție cu privire la Belgia și aplicând o cotă de 0,10 pe lună.

Termenul pentru transpunerea Directivei 2014/61/UE a fost 1 ianuarie 2016. De la adoptarea de către Comisie a deciziei de sesizare a Curții de Justiție la 13 iulie 2017, au fost calculate 18 luni ca durată. Aplicând cota de 0,10 pe lună, **coeficientul referitor la durată** a fost 1,8.

Factorul „n” reflectă capacitatea de a plăti a statului membru în cauză. Factorul „n” pentru Belgia a fost 4,96.

Plata zilnică a penalității cu titlu cominatoriu (Pzpc) = (V-Fpc × Cg × Cd) × n = 54 639,30 euro

Comisia a sesizat Curtea de Justiție cu privire la acest caz, propunând inițial o plată zilnică a penalității cu titlu cominatoriu în cuantum de 54 639,30 euro pe zi de întârziere în transpunerea Directivei 2014/61/UE.

După decizia de sesizare a Curții de Justiție, Belgia a notificat măsuri de transpunere suplimentare, însă în continuare fără să asigure transpunerea deplină. Ținând seama de aceste măsuri, Comisia a decis, la 8 martie 2018, să adapteze sancțiunile financiare. Coeficientul referitor la gravitate (Cg) a fost redus la 2 și cu o ultimă modificare la 1.

După aceste modificări, cuantumul final al plății zilnice a penalității cu titlu cominatoriu propus de Comisie a scăzut la 6 071,04 euro pe zi de întârziere în transpunerea Directivei 2014/61/UE, urmând să fie impus de la data pronunțării hotărârii. La 8 iulie 2019, Curtea de Justiție a emis o hotărâre prin care a impus Belgiei o plată zilnică de 5 000 de euro până la restabilirea conformării.

Belgia s-a conformat și a notificat Comisia la 22 octombrie 2019, la 106 zile de la hotărârea Curții de Justiție (8 iulie 2019). Penalitățile cu titlu cominatoriu, care includ și dobânzile de întârziere, se ridică la 643 530,24 euro.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei și ale Curții de Justiție.

Calcularea sancțiunilor financiare – România (NCM)

România încă nu comunicase Comisiei nicio măsură de transpunere pentru Directiva (UE) 2015/849 și, prin urmare, nu respectase cerințele articolului 67 din directivă. Comisia a decis, la 19 iulie 2018, să sesizeze Curtea de Justiție cu privire la acest caz, în temeiul [articolului 258](#) și al [articolului 260 alineatul \(3\) TFUE](#).

Valoarea forfetară a penalității zilnice cu titlu cominatoriu (V-Fpc) pentru calcularea sancțiunilor financiare în acest caz a fost de 700 de euro.

Comisia a propus un **coeficient referitor la gravitate (Cg)** de 8 în acest caz de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

Coeficientul referitor la durată (Cd) este calculat luând în considerare perioada în luni cuprinsă între ziua următoare expirării termenului de transpunere stabilit în directiva în cauză și data deciziei de a sesiza Curtea de Justiție cu privire la România și aplicând o cotă de 0,10 pe lună. Rezultatul poate fi minimum 1 și maximum 3.

În acest caz, termenul de transpunere pentru Directiva (UE) 2015/849 a fost 26 iunie 2017. Din ziua următoare expirării termenului (27 iunie 2017) și până la decizia Comisiei de a sesiza Curtea de Justiție (19 iulie 2018) au trecut 12 luni.

Aplicând cota de 0,10 pe lună, coeficientul referitor la durată a fost calculat ca fiind 1,2.

Factorul „n” pentru România a fost 3,27.

Plata zilnică a penalității cu titlu cominatoriu (Pzpc) = $(V-Fpc \times Cg \times Cd) \times n = 21\,974,40$ euro

Plata zilnică a penalității cu titlu cominatoriu propusă de Comisie a fost, așadar, de **21 974,40 euro** de la data pronunțării hotărârii în cauza C-549/18, pentru fiecare zi de întârziere din partea României în notificarea măsurilor de transpunere.

De fiecare dată când Comisia sesizează Curtea de Justiție cu privire la un caz, Comisia poate să propună și plata unei sume forfetare egală cel puțin cu cifra minimă stabilită pentru fiecare stat membru. La momentul acestui caz, **suma forfetară minimă pentru România era de 1 887 000 de euro**.

Valoarea forfetară a sumei forfetare (V-Fpc) pentru calcularea cuantumului sumei forfetare zilnice în acest caz a fost de 230 de euro pe zi.

Suma forfetară zilnică = $V-Fpc \times Cg \times n = 60\,160,80$ euro

Prin urmare, Comisia a propus ca Curtea de Justiție să impună plata unei sume forfetare pe baza unui cuantum zilnic de **60 160,80 euro** (înmulțit cu numărul de zile cuprinse între termenul de transpunere și data conformării). Cuantumul zilnic

a fost înmulțit cu 754, acesta fiind numărul de zile care s-au scurs între termenul de transpunere (27 iunie 2017) și data transunerii efective (20 iulie 2019). Prin urmare, suma forfetară a fost de 4 536 667,20 euro.

Curtea de Justiție a pronunțat o hotărâre la 16 iulie 2020, dispunând ca România să plătească Comisiei Europene o sumă forfetară în cuantum de 3 000 000 de euro.

Sursa: Curtea de Conturi Europeană, pe baza documentelor Comisiei și ale Curții de Justiție.

Exemple de cazuri deschise în care statele membre au plătit sancțiuni financiare timp de mai mulți ani fără să se fi ajuns încă la conformitate deplină cu dreptul UE

Italia plătește, din 2011, sancțiuni financiare prin hotărârea Curții de Justiție în cauza [C-496/09](#), pentru neexecutarea hotărârii din 1 aprilie 2004 pronunțată în cauza [C-99/02](#), *Comisia/Italia*. Cauza era legată de recuperarea de la beneficiari a ajutorului acordat de Italia pentru promovarea ocupării forței de muncă, în privința căruia s-a constatat că era ilegal și incompatibil cu piața comună. Curtea de Justiție a dispus ca Italia să plătească penalități cu titlu cominatoriu calculate prin înmulțirea sumei forfetare de 30 de milioane de euro cu procentul de ajutor ilegal care nu fusese încă recuperat sau în privința căruia nu se demonstrase că a fost recuperat. Principalul total plătit până la 31 decembrie 2023 a fost de 86,48 milioane de euro, iar cazul încă era deschis după 12 ani.

În urma plângerilor, a întrebărilor și a rapoartelor Parlamentului European cu privire la existența unor depozite de deșeuri ilegale și necontrolate în Grecia și la nerespectarea de către statul membru respectiv a Directivei 75/442/CEE, Comisia a introdus o acțiune împotriva Greciei pentru neîndeplinirea obligațiilor în cauza [C-502/03](#), *Comisia/Grecia*. În cauza [C-378/13](#), după a doua sesizare a Curții de Justiție cu privire la neîndeplinirea obligațiilor, Curtea de Justiție a dispus ca Grecia să plătească o sumă forfetară de 10 milioane de euro și o penalitate semestrială cu titlu cominatoriu bazată pe cuantumul inițial stabilit la 14,52 milioane de euro. Principalul total plătit până la 31 decembrie 2023 a fost de 70 de milioane de euro, iar cazurile încă erau deschise după 9 ani.

În cauza [C-196/13](#) privind depozitele de deșeuri ilegale, Curtea de Justiție a dispus ca Italia să plătească Comisiei penalități cu titlu cominatoriu în cuantum de 256 819,20 euro pe zi de întârziere de la 2 decembrie 2014 pentru neexecutarea hotărârii pronunțate în cauza [C-135/05](#), *Comisia/Italia*, precum și o sumă forfetară de 40 de milioane de euro și o penalitate semestrială cu titlu cominatoriu bazată pe cuantumul inițial stabilit la 42 800 000 de euro. Principalul total plătit până la 31 decembrie 2023 a fost de 261,8 milioane de euro, iar cazul încă era deschis după 9 ani.

Acronime

DG: direcție generală a Comisiei

DG AGRI: Direcția Generală Agricultură și Dezvoltare Rurală

DG CLIMA: Direcția Generală Politici Climatice

DG CNECT: Direcția Generală Rețele de Comunicare, Conținut și Tehnologie

DG COMP: Direcția Generală Concurență

DG EMPL: Direcția Generală Ocuparea Forței de Muncă, Afaceri Sociale și Incluziune

DG ENER: Direcția Generală Energie

DG ENV: Direcția Generală Mediu

DG FISMA: Direcția Generală Stabilitate Financiară, Servicii Financiare și Uniunea Piețelor de Capital

DG GROW: Direcția Generală Piață Internă, Industrie, Antreprenoriat și IMM-uri

DG HOME: Direcția Generală Migrație și Afaceri Interne

DG JUST: Direcția Generală Justiție și Consumatori

DG MARE: Direcția Generală Afaceri Maritime și Pescuit

DG MOVE: Direcția Generală Mobilitate și Transporturi

DG SANTE: Direcția Generală Sănătate și Siguranță Alimentară

DG TAXUD: Direcția Generală Impozitare și Uniune Vamală

Glosar

BAD: procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru aplicarea necorespunzătoare a unei directive de către un stat membru.

CHAP: platforma electronică a Comisiei de gestionare a cazurilor pentru plângeri, utilizată până în aprilie 2023.

EU Pilot: mecanism de dialog informal între Comisie și un stat membru, cu privire la aspecte legate de o posibilă neconformitate cu dreptul UE.

MNE: platforma electronică a Comisiei pentru gestionarea integrării de către statele membre a directivelor UE în dreptul intern, utilizată până în decembrie 2020.

NCF: procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru neconformitatea măsurilor naționale pentru integrarea unei directive a UE în dreptul intern.

NCM: procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru necomunicarea măsurilor naționale pentru integrarea unei directive a UE în dreptul intern.

NIF: platforma electronică a Comisiei de gestionare a cazurilor pentru încălcări, utilizată până în decembrie 2020.

Petiție: solicitare sau plângere adresată Parlamentului European cu privire la o chestiune care se încadrează în domeniile de activitate ale Uniunii Europene și care afectează în mod direct orice cetățean al Uniunii ori o persoană fizică sau juridică care locuiește sau are sediul social într-un stat membru al UE.

Procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor: procedură prin care Comisia ia măsuri, în diverse etape, împotriva unui stat membru al UE care nu își îndeplinește obligațiile ce îi revin în temeiul dreptului UE.

REG: procedură de constatare a neîndeplinirii obligațiilor pentru aplicarea necorespunzătoare de către un stat membru a unui tratat, a unui regulament sau a unei decizii a UE.

Scrisoare de punere în întârziere: comunicare scrisă adresată de Comisia Europeană unui stat membru al UE în prima etapă a unei proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor.

Themis: sistem de gestionare a cazurilor pentru procedurile de asigurare a respectării dreptului UE, introdus în decembrie 2020.

Răspunsurile Comisiei

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2024-28>

Calendar

<https://www.eca.europa.eu/ro/publications/sr-2024-28>

Echipa de audit

Rapoartele speciale ale Curții de Conturi Europene prezintă rezultatele auditurilor sale cu privire la politicile și programele UE sau la diverse aspecte legate de gestiune aferente unor domenii bugetare specifice. Curtea de Conturi Europeană selectează și concepe aceste sarcini de audit astfel încât impactul lor să fie maxim, luând în considerare riscurile la adresa performanței sau a conformității, nivelul de venituri sau de cheltuieli implicat, evoluțiile viitoare și interesul politic și public.

Acest audit al performanței a fost efectuat de Camera de audit V – Finanțarea și administrarea Uniunii, condusă de domnul Jan Gregor, membru al Curții de Conturi Europene. Auditul a fost condus de domnul Lefteris Christoforou, membru al Curții de Conturi Europene, sprijinit de: Theodosis Tsiolas, șef de cabinet, și de Panagiota Liapi, atașată în cadrul cabinetului; Margit Spindelegger, manager principal; Attila Horvay-Kovacs, coordonator; Kristina Kosor, Elitsa Pavlova, Quirino Mealha și Marco Fians, auditori. Jennifer Schofield a asigurat sprijin lingvistic. Jesús Nieto Muñoz a furnizat sprijin grafic.

De la stânga la dreapta: Panagiota Liapi, Theodosis Tsiolas, Jesús Nieto Muñoz, Attila Horvay-Kovacs, Elitsa Pavlova, Lefteris Christoforou, Marco Fians and Margit Spindelegger.

DREPTURI DE AUTOR

© Uniunea Europeană, 2024

Politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare este definită în [Decizia nr. 6-2019 a Curții de Conturi Europene](#) privind politica în materie de date deschise și reutilizarea documentelor.

Cu excepția cazului în care se precizează altceva (de exemplu, într-o mențiune separată indicând drepturile de autor), conținutul elaborat de Curtea de Conturi Europeană pentru care UE deține drepturile de autor face obiectul licenței [Creative Commons Atribuire 4.0 Internațional \(CC BY 4.0\)](#). Prin urmare, ca regulă generală, reutilizarea este autorizată cu condiția menționării adecvate a autorilor și a indicării eventualelor modificări. Reutilizatorul conținutului elaborat de Curtea de Conturi Europeană nu poate altera sensul sau mesajul inițial. Curtea de Conturi Europeană nu răspunde pentru eventualele consecințe ale reutilizării.

Este necesar să obțineți o permisiune suplimentară în cazul în care un anumit conținut prezintă persoane fizice ce pot fi identificate, de exemplu, în cazul fotografiilor în care apar membri ai personalului Curții de Conturi Europene sau în cazul în care conținutul include lucrări ale unor terți.

Dacă se obține o astfel de permisiune, ea anulează și înlocuiește permisiunea de natură generală menționată mai sus și va indica în mod clar eventualele restricții de utilizare.

Pentru a utiliza sau a reproduce un conținut pentru care UE nu deține drepturile de autor, poate fi necesar să obțineți o permisiune în acest sens direct de la titularii drepturilor de autor.

Figurile 1 și 6 și figura din anexa VI – pictograme: aceste figuri au fost concepute folosind resurse de pe site-ul [Flaticon.com](#). © Freepik Company S.L. Toate drepturile rezervate.

Programele informatice sau documentele care fac obiectul unor drepturi de proprietate industrială, cum ar fi brevetele, mărcile, desenele și modelele înregistrate, logourile și denumirile, sunt excluse din politica Curții de Conturi Europene referitoare la reutilizare.

Familia site-urilor instituționale ale Uniunii Europene care sunt incluse în domeniul europa.eu oferă linkuri către site-uri terțe. Deoarece Curtea de Conturi Europeană nu are control asupra acestor site-uri, sunteți încurajați să verificați politica aplicată de ele în ceea ce privește respectarea vieții private și drepturile de autor.

Utilizarea logoului Curții de Conturi Europene

Logoul Curții de Conturi Europene nu poate fi utilizat fără acordul prealabil al Curții de Conturi Europene.

HTML	ISBN 978-92-849-3487-4	ISSN 1977-5806	doi:10.2865/9400850	QJ-01-24-027-RO-Q
PDF	ISBN 978-92-849-3488-1	ISSN 1977-5806	doi:10.2865/1282565	QJ-01-24-027-RO-N

REFERINȚA EXACTĂ:

Curtea de Conturi Europeană, [Raportul special nr. 28/2024](#): „Comisia a îmbunătățit gestionarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, însă închiderea acestora încă durează prea mult”, Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene, 2024.

Comisia are responsabilitatea de a supraveghea aplicarea dreptului UE și de a asigura respectarea acestuia. Obiectivul auditului a fost de a evalua dacă Comisia, prin gestiunea sa, a asigurat detectarea și tratarea în timp util a cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor, precum și monitorizarea și raportarea lor adecvată. Concluzia Curții de Conturi Europene a fost că Comisia și-a îmbunătățit modul în care detectează și corectează încălcările dreptului UE, dar perioada până la închiderea cazurilor de neîndeplinire a obligațiilor este în continuare prea lungă. Comisia monitorizează și raportează în mod regulat cu privire la asigurarea respectării dreptului UE, însă respectarea termenelor de referință nici nu s-a ameliorat, nici nu este acoperită de raportare. Curtea recomandă Comisiei următoarele: să îmbunătățească planificarea și documentarea controalelor; să amelioreze tratarea plângerilor, a petițiilor și a dialogurilor informale; să consolideze gestionarea cazurilor de constatare a neîndeplinirii obligațiilor și sancțiunile; și să își solidifice monitorizarea și raportarea.

Raport special al Curții de Conturi Europene prezentat în temeiul articolului 287 alineatul (4) al doilea paragraf TFUE.

CURTEA DE
CONTURI
EUROPEANĂ

Oficiul pentru Publicații
al Uniunii Europene

CURTEA DE CONTURI EUROPEANĂ
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBURG

Tel. +352 4398-1

Întrebări: eca.europa.eu/ro/contact

Website: eca.europa.eu

Twitter: @EUAuditors